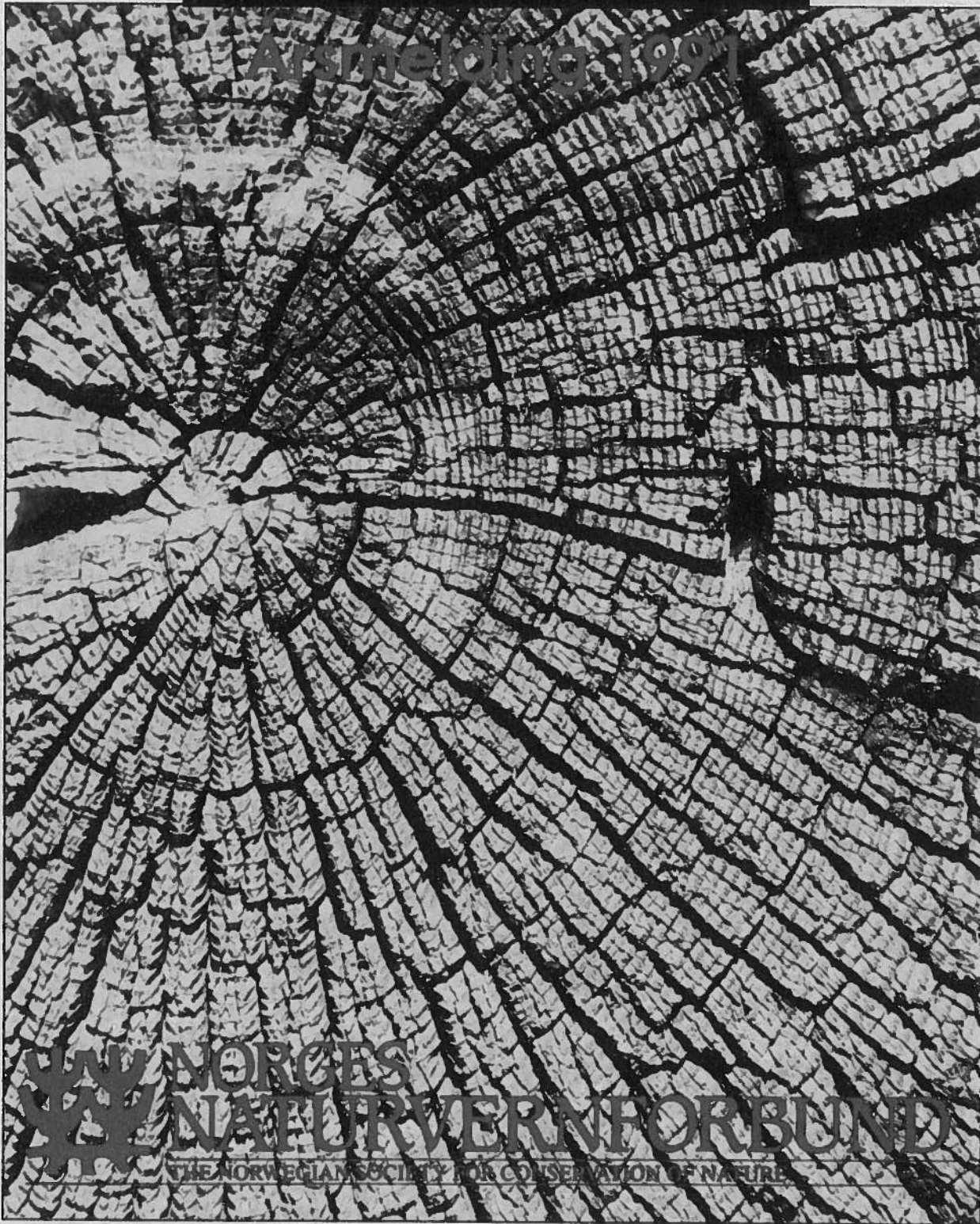

1991 *duv*

Natur & Miljø

I N T E R N T

Årsmelding 1991

 **NORGES
NATURVERNFORBUND**
THE NORWEGIAN SOCIETY FOR CONSERVATION OF NATURE

NATURVERNFORBUNDETS MELDINGSBLAD NR.5 NOVEMBER 1992

Innhold:

Årsmelding 1991

Forord

Fra Landsstyret

-Forord av Arild Ådnem

Organisasjonen

Natur- og miljøvern saker

-Fagsaker

Informasjon

En oversikt

-En oversikt over komiteer og utvalg

Natur & Miljø
INTERNET

Årgang 5 Nr.5
November 1992

Naturvernforbundets meldingsblad - kontaktorgan mellom lokallag, fylkeslag, sentralstyre, landsstyre, sekretariat.

Adresse og telefon

Norges Naturvernforbund
Boks 2113 Grünerløkka
0505 Oslo

Besøksadresse:

Nedregate 5B
Telefon: 02/715520
Telefax: 02/715640

Redaktør

Solveig Viste

Produksjon

Sats og montasje: JM
Trykk: Hippo Trykk
Papir: Fortuna 100 UF, 80 gr.

1991 ble igjen et framgangsrikt år for Norges Naturvernforbund. Det kan vises til økt aktivitet i flere sammenhenger.

Medlemsoppslutning

Medlemsoppslutningen viste fortsatt stigende tendens fra 54414 til 66650, en økning på 12236 eller drøye 22% for organisasjonen totalt. I denne forbindelse bør det imidlertid bemerkes at det i første rekke er Blekkulfsmiljødetektiver med sin økning i medlemstallet fra 9000 til 16400 som står for drøyt halvparten av medlemsveksten. Den innsatsen som gjøres her må vurderes svært høyt i det det dreier seg om en helt nødvendig "grunnlagsinvestering" for den miljøpolitiske fremtiden her til lands. Moderorganisasjonens beskjedne vekst på 3004 medlemmer bør stå som en indikator på hvor man organisatorisk bør søke å skjerpe seg kommende år.

Media

Forbundet har vært godt fremme i mediene. I snitt er det fra sekretariatet sendt ut en pressemelding i uken. I tillegg kommer en rekke reportasjer og lokale utspill. Dette har gitt seg utslag i ca. 40 avisklipp pr. yrkesdag - som innebærer en sterk økning fra året før.

Økonomi

Regnskapet for 1991 fortjener spesiell oppmerksomhet idet det viste et overskudd på kr. 336 334,-. Et slikt resultat kommer ikke flytende på ei fjøl, men skyldes bl.a. en lojal og usedvanlig sterk innsats fra de økonomiansvarlige i sekretariatet. Alle avdelingene i sekretariatet endte likt med eller

bedre enn budsjettert. Det at man nå har funnet frem til et verktøy som gir god økonomistyring, og at vi er i besittelse av personer som vet å bruke dem, gir anledning til optimisme for fremtiden.

Organisasjonen

Organisasjonsmessig ble siste halvår preget av at den nye organisasjonsstrukturen var inne i en innkjøringsfase. Landsmøtet hadde besluttet at flytet i beslutningsprosessen skulle bli både bredere og lengre. Det ble derfor startet et omfattende arbeid med å komme frem til hensiktsmessige funksjoner og rutiner for de styrende organer. Ettersom organisasjonen og aktiviteten vokser, er det av stor betydning å opprettholde og utvikle muligheter for informasjon og kommunikasjon internt. Dersom det organisasjonsmessige "nervenettet" svikter og kommunikasjonslinjene blir brutt, vil organisasjonens integritet og enhetlige uttrykk være truet. Det vil alltid være svært ressurskrevende å bøte på en situasjon hvor misnøye fører til soloutspill og løsrivelse. For å motvirke slike tendenser, som enhver organisasjon alltid må være oppmerksom på, er ordningen med fylkeslagenes sekretariatskontakt videreført. Meget nyttig i dennesammenheng er også den nyutviklede lokallagskoffert med tilhørende lokallagsperm. Sekretariatet kan også vise til svært mange henvendelser fra fylkes- og lokallag og enkeltmedlemmer, hvilket forteller om gledelig høy aktivitet og beundringsverdig innsats i lagene, men også om betydningen av å ha et sterkt sekretariat med tilstrekkelig kapasitet for medlemspleie. Det første Miljøverkstedet bør også

nevnes. Det ble arrangert i tilknytning til Landsmøtet på Utøya, hvor grasrot, styremedlemmer og ansatte møttes og ble kjent med hverandre gjennom konstruktive miljøpolitiske debatter og faglig utvikling.

Naturvernforbundets publikasjoner er også inne i en god utvikling, hvilket er av vesentlig betydning for å holde på gamle medlemmer, verve nye og legge grunnlaget for opplevelse av organisasjonsmessig tilhørighet.

Miljøpolitiske seire og nederlag

Det alvorligste nederlaget kom i kampen om barskogvernet hvor bare 1/3 av det nødvendige arealet ble foreslått vernet. Naturvernforbundet har reagert meget skarpt på Regjeringens vedtak, og vil fortsette arbeidet med sikte på en revurdering av planens omfang. Vi har også stilt oss sterkt kritiske til Mellquist-utvalgets forslag til verneplan for vassdrag. Vinner dette forslaget frem, vil det være en tragedie. Sammen med de øvrige SRN-organisasio-

nene, ble det imidlertid utarbeidet en strategi for hvordan de omstridte vassdragne skal reddes. På den positive siden kan vi merke oss at planene om gasskraftverk ble utsatt. I det hele tatt er det et generelt inntrykk at vi etterhvert får større gjennomslag for våre argumenter i energispørsmål. Særlig gjelder dette samferdselssektoren hvor spesielt fylkeslagene har kommet med konstruktive innspill med stor påvirkningskraft. Endelig har det skjedd en utvikling i retning av en konstruktiv dialog med primærnæringen og dens organisasjoner. Årsaken er at vi ser eksempler på økende vilje til natur- og miljøvern innen primærnæringen, samtidig som vi retter stadig mer oppmerksomhet mot muligheten for økologisk bærekraftige driftsmåter på de 87% av Norges areal som ikke vil figurere på noen verneplanliste. I denne sammenheng er det grunn til å vise til kontakten med fiskerinæringen hvor vi eksempelvis har bidratt til en grundig diskusjon om omsettelige kvoter. I forhold til industrien har arbeidet vårt for

utfasing av klor gått videre med uforminsket kraft. Et forskningsprosjektersattigang samtidig som problemfeltet angripes bredt gjennom vår satsing på det forbrukerrettede miljøvernet. Forøvrig har det meste av arbeidet gått med til problemene med håndtering av spesialavfall. Naturvernforbundet har lagt vekt på å angripe den miljøødeleggende delen av industriell produksjon ved å sette produktet i fokus. Man kan dels styre etterspørselen gjennom avgiftspolitik og dels gjennom å gjøre miljøvennlighet til et for kunden, interessant kvalitetskriterium ved produktet. Naturvernforbundet sentralt har derfor konsentrert seg om begge disse aspektene i år.

Miljøbetinget nei!

Naturvernforbundets miljøpolitiske profil ble et hakk skarpere i løpet av året i det Landsmøtet sa et miljøbetinget nei til EF-medlemskap. Sener besluttet landsstyret å prioritere arbeidet med EF/EØS-spørsmålet. Implisitt ligger her en generell diskusjon om Naturvernforbundets miljøpolitiske profilering: Skal organisasjonen nøye seg med å legge inn premisser i debatten, eller skal vi trekke konklusjoner på grunnlag av de argumenter vi - som miljøorganisasjon - mener er mest tungsveiende? Med andre ord: Skal forbundet bære preg av å være et "litt frekkere direktorat", eller skal det være en folkelig, opinionsdannende frontorganisasjon med de påvirkningsmuligheter overfor myndighetene dette måtte gi? Landsmøtet-91 valgte det siste. Sist, men ikke minst, bør vi rette en tilfreds oppmerksomhet mot den markante aktiviteten i sekretariatets satelitter utenom Oslo; i Bodø ved Barentshavs-kontoret, i Lillehammer Med Miljøvennlig OL og i Kirkenes i tilknytning til Aksjon stopp dødsskyene.

For landsstyret
Arild Ådnem
leder

Organisasjon

Landsmøtet

Landsmøtet 1991 ble avholdt på Utøya, AUF's leirsted i Tyrifjorden i Hole kommune 6.-9.juni. Det deltok 59 utsendinger fra lokallag, fylkeslag og landsstyret. I tillegg stilte til-sammen 40 personer som gjester, observatører eller fra sekretariatet. Avtroppe leder Ragnar Vik ønsket velkommen. Det samme gjorde ordføreren i Hole kommune, Hans Andersen og leder i Naturvernforbundet i Buskerud, Even W. Hansen.

De 8 vegvalg

Karen Johanne Baalsrud innledet

til debatt, og en rekke endringsforslag ble levert. Det ble vedtatt å oversende de 8 vegvalg sammen med endringsforslagene til landsstyret for videre behandling.

EF

Torbjørn Paule presenterte landsstyrets arbeid med EF/EØS. Det var et klart flertall for å ta et standpunkt til EF-spørsmålet på landsmøtet, og landsmøtet vedtok et miljøbetinget nei til et norsk EF-medlemskap.

Nye vedtekter

Terje Øiesvold presenterte landsstyrets innstilling, og representanter fra Hordaland og Oslo og Akershus la fram sine forslag til endringer. Redaksjonskomiteens innstilling til nye vedtekter ble enstemmig vedtatt.

Uttalelser

Landsmøtet sendte tre uttalelser; om landbruksoppjøret, EF og vannkraftutbygging og ENØK.

Landsstyret

Landsmøtets vedtak om nye vedtekter førte bl.a. til at landsstyret fra nå av består av 26 personer inkludert et sentralstyre på 5 personer. Kjønnfordelingen bør ikke vise større ulikhet enn 60-40%. Landsstyret og sentralstyret avholdt henholdsvis 6 og 7 møter i 1991.

Medlemsmassen

Naturvernforbundet hadde ved årsskiftet 66650 medlemmer hvorav 9593 var medlemmer i Natur og Ungdom og 16400 var Miljødetektiver. Netto økning i antall medlemmer for selve Naturvernforbundet er på totalt

Medlemstallet pr 31.12.91 fordelt på fylkeslag

Fylkesslag	Hoved	Pen	Fam	Kom	Liv	Totalt	1990
Østfold	1473	213	306	16	13	2021	2082
Oslo/Akershus	9915	1901	1061	7	194	13078	11334
Hedmark	949	95	210	11	18	1283	1275
Oppland	1681	290	515	13	11	2510	2637
Buskerud	1651	154	377	15	19	2216	1962
Vestfold	1198	193	277	5	8	1681	1827
Telemark	868	82	139	12	11	1112	1114
Aust-Agder	403	33	78	8	8	530	546
Vest-Agder	561	67	73	5	7	713	730
Rogaland	1469	127	240	9	8	1853	1881
Hordaland	2956	338	501	12	23	3830	3546
Sogn og Fjordane	704	38	166	17	3	928	869
Møre og Romsdal	1084	90	264	14	8	1501	1426
Sør-Trøndelag	2123	356	253	15	15	2762	1901
Nord-Trøndelag	654	62	141	14	7	878	819
Nordland	1081	125	193	19	10	1428	1409
Troms	891	75	166	11	11	1154	1050
Finnmark	535	37	169	7	1	749	744
Svalbard	17	0	2	0	0	19	16
Utlandet	168	21	13	0	12	214	246
Totalt	30381	4195	5140	210	387	40413	37414
Natur & Ungdom						9593	
Blekkulfs Miljødetektiver						16400	
Totalt NNV						66650	

Naturvernforbundet hadde ved årsskiftet 66650 medlemmer, hvorav 9593 var medlemmer i Natur og Ungdom og 16400 var Miljødetektiver

3004 medlemmer. Bortimot halvparten av disse er vervet via telefon. Ellers er det venneverving og lokal verving som gir god uttelling. Utover dette fikk vi en del nye medlemmer som resultat av vervekampanjer i tillegg til den vanlige tilstrømningen av telefon- og brevinnmeldelser.

Fylkes og lokallag

Det har vært en jevn aktivitet i både fylkes- og lokallagene i 1991. 18 fylkeslag og 128 lokallag er Naturvernforbundets ansikt totalt. (Se side 20 for Aktivitetsoversikt.)

Annet organisasjonsarbeid

Natur og Miljø Internt

"Den interne informasjonsutviklingen i Naturvernforbundet skal bli bedre sto det å lese i Natur og Miljø Internt nr.1-91. Og nettopp Natur og Miljø Internt - etterfølgeren til NNV-nytt var et bevis på det. Bladet fikk nytt navn

og utseende, og formidlet mye god informasjon fra og til alle deler i organisasjonsapparatet. Det kom ut 7 nummer av bladet i 1991.

Fylkesledersamling

I mars ble årets første og siste fylkesledersamling arrangert. Den nye organisasjonsstrukturen ville gjøre denne type samling overflødig (jfr. Landsstyret med representanter fra alle fylkene).

Temaer som ble diskutert var:
Miljøheimevernet
De 8 vegvalg
Miljøverkstedet
Naturvernforbundets vedtekter
Økonomi med bl.a. fordeling av kontingent
Lansering av Naturvernforbundets Lille grønne.

Besøksrunde i organisasjonen

Høsten 1990 startet "Fylkeslagenes sekretariatskontakt", og denne ordningen ble fulgt opp våren 1991 i forbindelse med avvikling av fylkeslagenes årsmøter. Ansat-

te i sekretariatet var kontaktpersoner for et fylke og deltok bl.a. på fylkeslagenes årsmøter. Alle fylkene foruten Møre og Romsdal, Hordaland og Oppland ble besøkt.

Naturvernforbundets lokallagsperm

Store deler av høsten gikk med til utarbeidelse av Naturvernforbundets lokallagsperm. Permen skal gi en innføring i hvordan Naturvernforbundet fungerer som organisasjon.

Naturvernforbundets lokallagskoffert

For å lette arbeidet med å etablere lokallag, ble det utarbeidet en egen lokallagskoffert som inneholder grunnleggende informasjon om Naturvernforbundet og det å starte et lokallag. Lokallagskofferten inneholder: Lokallagspermen, årsmelding, Naturvernforbundets Lille Grønne, vervebrosjyrer, salgskatalog, N&M magasin, N&M bulletin, N&M

Internt, informasjon om Blekkulf og vervekuponger, informasjon om Natur og Ungdom og vervebrosjyrer.

Naturvernforbundets vervekoffert

For å lette arbeidet med verving lokalt, er det utarbeidet en egen vervekoffert med følgende innhold: Verveveileder, vervebrosjyrer, Naturvernforbundets Lille Grønne, Natur og Ungdoms vervebrosjyre, Blekkulfs vervekuponger.

Miljøverkstedet

1991 var året da Naturvernforbundet arrangerte Miljøverksted i tilknytning til landsmøtet. Et forsøk på å starte opp en sommersamlingstradisjon i Naturvernforbundet. Ca. 300 store og små naturvernere besøkte Utøya i løpet av helga 7.-9.juni.

Verkstedet var preget av gruppediskusjoner og meningsutvekslinger. EF-diskusjonen gikk livlig over hele øya. Andre debatter som samlet folk var økonomi og miljøvern, samt energi og samferdsel og økofilosofi.

Blekkulf kjørte et eget arrangement hvor gode råd for miljødetektiv-virksomhet ble utvekslet og innsatsen intensivert.

Bjelleklang, mannskoret fra Lørenskog og Blekkulf-showet til Lunderød ungdomsskole var to av mange kulturelle høydepunkt. Årets valgkamp startet på Utøya. Thorbjørn Berntsen stilte i selskap med Kaci Kullman Five, Pål Atle Skjervengen, Erlend Grimrud, Kjell Magne Bondevik, Erik Solheim og Odd Einar Dørum.

Studievirksomhet

Studieforbundet natur og miljø

Naturvernforbundet er medlem i Studieforbundet natur og miljø, og har deltatt på 2 studieledersamlinger, samt i utarbeidelse av Håndbok i arealplanlegging for tillitsvalgte.

Seminar

På grunn av store utskiftninger i organisasjonsavdelingen, var det ikke kapasitet i sekretariatet til å gjennomføre noe form for kurs og seminar i 1991.

Studieringer

Naturvernforbundet hadde pr.1.1.91 meldt gjennomført 1 studiering med lærer og 6 studieringer uten lærer. I tillegg ble det gitt bidrag til et foredrag. Det gav et totalt tilskudd fra Studieforbundet natur og miljø på 9020 kroner.

Naturvernforbundets Lille Grønne

En vane er vond å vende. Ti vaner er verre, hundre før neste århundreskiftet er nesten umulig... uten Naturvernforbundet.

Slik lød slagordet i forbindelse med lanseringen av Naturvernforbundets Lille Grønne i april; boka som hjelper deg til å endre de 10 første av 100 vaner innen år 2000. Boken tok også for seg hvilke miljøpolitiske saker Naturvernforbundet prioriterte, foruten forbrukertips, visjoner og flere fakta om Naturvernforbundet.

Boka ble sendt gratis til alle medlemmene, og ble distribuert via bokhandlere og fylkes- og lokalag. Forfatteren var Jon Bjartnes, den ble trykket i et opplag på

60.000 og utsalgsprisen var 48,-. Det ble laget en egen vervebrosjyre og plakat i forbindelse med lanseringen.

Blekkulfs miljødetektiver

Blir bare fler og fler - og bra er jo det!

Året 1991 startet med 9 000 medlemmer, stor aktivitet og 3 meget entusiastiske medarbeidere. Stort arbeid ble nedlagt i å besvare alle brev og spørsmål fra medlemmene.

Det ble behov foren nyklubblere, og det ble gitt klarsignal for ansettelse av en prosjektleder/avdelingsleder.

Vervekampanjer var meget vellykkede - ungene gjør hele jobben. Stor mediadekning hjalp også godt i dette arbeidet. Pressen "liker" Blekkulf, og ungenes aktiviteter rundt omkring i landet er godt stoff. IO helsider i Dagbladet med miljødetektiver viser bl.a. det.

Blekkulfseilasen ble en stor suksess. Reprise på Blekkulfprogrammene i fjernsynet (juni) satte fart i medlemsstrømmingen. Annen fjernsynsdeltakelse; Sesam Stasjon 2 ggr., Dagsrevyen om internasjonalt fremstøt og Nysgjerrig-Per med Blekkulfs miljøpris.

På landsmøtet på Utøya ble det både verksted og Blekkulf-forestilling. Med jevne mellomrom fikk vi tid til en utvidet og entusiastisk oppsøkende virksomhet både i

foreninger, råd og på skoler. Egen stand på Barndom i Norge var bl.a. meget nyttig.

Naturvernforbundets fylkes- og lokallag viser stadig større interesse for Blekkulf-aktiviteter og i denne sammenheng fremhever vi samarbeidet med Naturvernforbundet i Buskerud og Tromsø. Dette samarbeidet utvikles videre til å gjelde hele landet. Tanken er at Blekkulfs Hovedkvarter er idebank for både opplegg og forestillinger. Dette arbeidet er prioritert.

I samarbeid med skoleavdelingen ble det gitt ut to flotte opplegg: "Søppel" for 1.-3. klasse og "Samferdsel" for 4.-6. klasse. Begge ble meget godt mottatt.

På produksiden holder avdelingen en streng linje, ingen produkter skal se dagens lys uten at de har relevans direkte til miljødetektivene eller deres arbeid. "Spin offs" er ikke det vi ønsker oss ved hver gitte anledning.

I løpet av året produserte vi caps (brukes mest til vervepremie), timeplan, diplomer (for vannviktig bra innsats) og en engelsk presentasjonsbok om "Inky Arms and his Eco-Detectives" (gave fra World City Discovery).

Ved årets slutt var medlemsantallet steget til ca. 16 400 medlemmer og det er en meget

optimistisk utvikling og ånd i NNV's "barneavdeling".

Natur og Ungdom
Natur og Ungdom hadde 9.533 medlemmer pr. 1.12.91. Det er 1.432 fler enn på samme tid i 1990.

Natur og Ungdom hadde pr. 1.12.91 139 lokallag. Det er en økning på 18 fra 1990.

Åsne Berre Persen har vært leder. Daglig leder har vært Trond Beldo Klausen

Landsmøtet ble avholdt 3.-6. januar på Vest-Oppland folkehøgskole på Brandbu. 230 delegat deltok, og 73 lokallag var representert. Følgende uttalelser ble vedtatt:

- Nei til ilandføring av gass fra Haltenbanken
 - Natur og Ungdom kritiske til EØS
 - Gjenåpne sidebanene
 - Nei til import av torpisk tømmer
 - Vern den norske urskogen
- Natur og Samfunn har kommet ut med 5 nummer. Internbladet NfNU har kommet ut med 5 nummer.

Av saker Natur og Ungdom har jobbet med i 1991 nevnes:

- Bevaring av Rotvollområdet
- Blokkade av en oljeplattform på norsk grunn
- ENØK-studietur til Danmark
- Sykkellkampanje
- Valdresbanen
- EF/EØS
- Miljøreise med vikingskipet

"Havørn"

- Bioteknologi
- Vannproblematikk i Midt-Østen
- Søppel
- Jordbruksoppjøret

Omsetning de siste årene

1985: 3.3 millioner kroner
 1986: 4.1
 1987: 6.9
 1988: 8.8
 1989: 14.2
 1990: 18.4
 1991: 23.5
 1992: 29.2 (budsjett)

Salg

Naturvernforbundets salgsavdeling vokser stadig. Med en omsetning i 1992 på kr. 2.361.188,- har vi hatt en økning på 23% på 3 år. En økning vi vil ta godt vare på og bearbeide videre inn i 1992.

Vårt beste salgsprodukt er naturkalenderen som vi har produsert hvert år siden 1974. Der nest kommer bøker og hefter. Plakatene våre holder seg også i toppen. Ellers selger vi tekstiler, turprodukter, solcelleprodukter, skrivemateriell m.m.

Nye produkter i 1991:

- * Solcelleradio og -batterilader
- * "Vern våre ville dyr"-plakater
- * Kunstkort
- * Boka "Det gode Norge"
- * Natur- og miljøleksikon
- * Grønn spørrebok
- * Grønn almanakk
- * Blekkulf-plakater
- * Blekkulf-caps
- * Blekkulfbøker, 2 stk.
- * Blekkulf brevsett
- * Blekkulf T-skjorte

Salgsavdelingen sin utvikling har krevd nye rutiner. Høsten 1991 gjennomgikk avdelingens manuelle system en omlegging til EDB. Dette lettet arbeidet betraktelig, og har gjort periodiske statistikker, oppslagsrutiner og ajourholdt lager lett tilgjengelig.

Natur- og miljøvernsaker

1. Den norske naturarven

Barskogvernet

Kun 250 km² (som Syse-regjeringen) ble foreslått vernet, men med et tillegg på 30 km² for en eventuell utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og 15 km² for å sikre friluftinteressene i Oslo-marka. Naturvernforbundet reagerte meget skarpt på Regjeringens vedtak og vil fortsette arbeidet med sikte på en revurdering av verneplan-omfanget.

Veibyggings- og hogstinn-grepene i fjellskogen

I september ble det i SRN-regi arrangert et fjellskogseminar på Finnskogen med representanter fra miljø- og skogbrukersiden. Seminaret fokuserte spesielt på en nedre grense for hogst i fjellskog med utgangspunkt i det utredningsarbeid som Theis Braanaas tidligere hadde utført for forbundet (se tidligere årsmelding).

Mellquistutvalget sitt forslag til verneplan for vassdrag

Naturvernforbundet sammen med Den norske Turistforeningen og Norges Jeger- og Fiskerforbundet karakteriserte forslaget som et nedslående lappverk. Utvalget var splittet i synet på de mest verneverdige vassdragene som Rauma, Gaular og Tovdalsvassdraget. Stryne-vassdraga var ikke engang vurdert.

På ettersommeren ble det i deler av media reist spørsmål ved enkelte miljøorganisasjoners vilje til vassdragsvern. Gledelig og avklarende var derfor en felles

pressemelding i desember fra en samlet miljøbevegelse i Norge der det klart ble slått fast at videre vannkraftutbygging var overflødig og at våre gjenværende uutbygde vassdrag burde vernes som en del av vår naturarv.

Nye jakttider for perioden 1992-95 (eventuelt -97)

Generelt fant vi at Direktoratet for Naturforvaltning i betenkeliggrad tøyde grensene for jakt; det virker som om "føre-var-prinsippet" fravikes til fordel for prinsippet om at "tvilen skal komme jegeren til gode". Spesielt reagerte vi på tilrådingen om fortsatt jakt på gaupe, jakt på storskarv og toppskarv og ærfugljakt i Oslo-fjorden.

Rotvoll i Trondheim

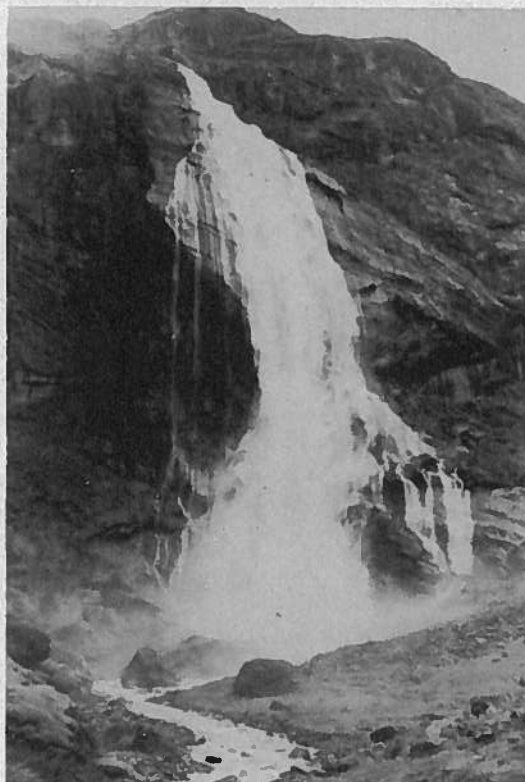
En rekke miljøvernere, særlig Natur og Ungdom, okkuperte et område nord i Trondheim, hvor Statoil skulle bygge et nytt forskningsbygg og miljøvernerne

ble til slutt kastet ut, men Naturvernforbundet var seriøst inne i forhandlinger med Statoil i flere runder.

Saken er viktig fordi det er en første miljøsak på mange år hvor man har brukt sivil ulydighet i en kulturlandskapssak, og vi håper at denne saken har dratt opp interessen for kulturlandskapet flere hakk.

Stikkordsmessig bør også NNV's syn/standpunkt i følgende saker nevnes:

- En god og fremtidsrettet bygdeturisme må løsrive seg fra mye av den tradisjonelle kultur- og naturskadelige tunge turismen.
- Krav om forbud mot blyhagl i våtmarksområder fra jaktstart høsten -91.
- Anmodning om restriksjoner på snøscooterbruken på Svalbard.
- Reaksjon mot nedleggelse av fløting i Trysilvassdraget.
- Skarp henstilling til Forsvaret

om å skrinlegge planene om permanent skyting over Dovrefjell nasjonalpark.

- Henstilling til OED om å stå fast på stortingsvedtaket fra 1981 om sletting av anleggsveien gjennom Valdresdalen i Lærdalsvassdraget (søknad fra Lærdal kommune og Nyset-Steggje kraft A/S om opphevelse av Stortingsvedtaket).
- Forberedelse av "Redningsaksjonen for den norske naturarven" ble påbegynt.

2. Energi.

Gasskraftverk i Norge

Vi arbeidet mye for å hindre etablering av et gasskraftverk i Midt-Norge. Miljøbevegelsen klarte ikke å stoppe metanol-fabrikk, men gasskraft-verket ble utsatt inntil videre. Imidlertid er ilandføringsledningen så stor at det også er plass til gass for å etablere gasskraftverk slik at dette arbeidet på ingen måte er avsluttet enda.

Felles miljøvennlig energipolitikk for Norden

Vi samarbeidet med de nordiske miljøvernorganisasjonene om en

felles miljøvennlig energipolitikk for Norden som vil gi seg utslag i neste års arbeide. Vi var medarrangør for et seminar hvor man presenterte Alternativ Framtids lavenergiscenario for Norden samt en plan for nordisk energipolitikk.

Enøkarbeidet og alternative energikilder er flittig brukt i sammenheng med bl.a. diskusjon om statsbudsjettet, hvor det viser seg at bevilgningene fra staten er å sammenlikne med noen få hundre meter av nye veier, f.eks. i Vestfold.

Nedleggelse av atomkraftreaktoren i Halden

Vi klarte nesten å få til et politisk vedtak om nedleggelse av atomreaktoren i Halden.

Lagring av lav- og middelaktivt avfall

Vi har også jobbet for at det kommer en ny løsning for lagring på lav- og middelaktivt avfall nær Kjeller. Det har vært en del fantasifulle lagringsmuligheter bl.a. i Holtålen kommune, men det synes nå å være avverget og at det blir et lager i nærheten av Kjeller der man har fordelen av dette avfallet.

Lagring av atomavfall under sjøbunn

I forbindelse med Rio-forberedelsene, har vi jobbet med å få Pariskommisjonen til å forby eller begrense lagring av atomavfall under sjøbunnen med tilgang fra land.

Underskriftsliste

En underskriftsliste som har til hensikt å få myndighetene til å sørge for at særlig barn og gravide får kostholdsråd, som sikrer dem mot å innta mer enn de anbefalte maksimale radioaktivitetsmengder, har gått gjennom hele året. Flere tusen underskrifter er samlet for å brukes når det passer best til neste år.

Oljeaktivitet

Når det gjelder oljeaktiviteten, så har vi ikke jobbet særlig med det, hvis vi ser bort fra det som er gjort på miljøavgifter hvor særlig oljevirkosomheten er et sentralt element.

3. Samferdsel

TP10

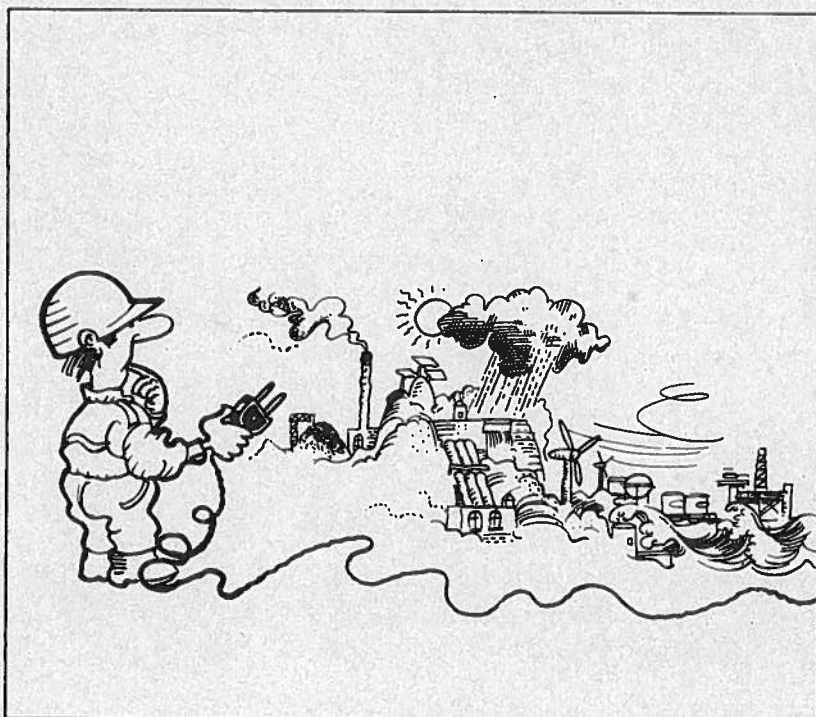
Organisasjonen som helhet jobbet mye med TP10, (Transportplanarbeidet i de ti største byene). Naturvernforbundet sentralt har bistått fylkeslagene noe, men vi har jobbet spesielt med noen veiprojekter. Det er E18 i Nordre Vestfold, trekantsambandet Stord-Sveio-Bømlo, og Drøbakbru. I tillegg har vi særlig jobbet med å skape debatt om "lønnsomheten" i veiprojekter.

Samarbeidsprosjekt Naturvernforbundet/NSB.

En samarbeidsavtale med NSB ble undertegnet i juni med følgende fire arbeidsområder: miljøkartlegging, miljøplanlegging, profilering, opplæring og motivering av de ansatte. Prosjektet vil gå over tre år.

Jernbaneforbundet

Naturvernforbundet har deltatt i

en rekke møter og seminarer som Jernbaneforbundet arrangerte om jernbanens plass i Norge i fremtiden. Dette er et eksempel på at fagforeningene kan ta miljøpolitiske standpunkter, kanskje det første i sitt slag.

Høyhastighetstog

Høyhastighetstog hadde vi en større mediasak på i desember 1990, og mye arbeid gikk med til å følge opp dette på nyåret (1991). Denne saken vil først synliggjøres i Norsk Jernbaneplan som blir framlagt for Stortinget årsskiftet 1992-93.

Hovedflyplass

Hovedflyplass var særlig arbeidskrevende i år og hadde egentlig to elementer, nemlig Gardermoen som hovedflyplass og miljøkonsekvensene av det og storflyplassplanene generelt og tilbakevising av behovet for dette.

Avfall fra skip

Vi har startet et prosjekt sammen med Rederforbundet om avfall fra skip hvor målsettingen er å lage et mottakssystem med tilhørende forskrifter for avfall fra skip, inkludert oljeavfall. Prosjektet er gitt sitt mandat og sikret finansiering etter flere samarbeidsmøter med Rederforbundet, men det egentlige utredningsarbeidet skal foretas i 1992.

Naturvernforbundets informasjons- og aktivitetsbuss

Bussen har vært brukt til presentasjon av lokallag, Blekkultur for unger, sopptur, barnehagebesøk og tur i fjæra. N&U-laget arrangerte befarings/pressekonferanse på veiparsell.

Rene salgsopplegg med varer fra Naturvernforbundet ble gjennomført på 5 ulike steder i Trøndelag før jul.

Bussen har i løpet av 1991 satset på å prøve ulike bruksformer i tilknytning til skoler, barnehager og kommunebesøk. 13 kommuner

er besøkt. Det har blitt arrangert opplegg for 27 skoler/-barnehager og andre grupper, og bussen har deltatt på 5 arrangement i samarbeid med andre organisasjoner i Trondheim.

Ulike opplegg som er gjennomført:

- Livet i fjæra (barneskole/førskole)
- Kystovervåkning (barneskole ungdomsskole)
- Mange bekker små (4-6.klasse, ungdomsskole)
- Livet rundt en stubbe (barnehage/grunnskole)
- Romskipet jorda (ungdomsskole /videregående skole)

- Lærerkurs

Bussen har vært med å gjennomføre 5 kursdager på oppdrag fra skoledirektøren i Nord- og Sør-Trøndelag knyttet til "Kystovervåkning" og "Mange bekker små".

- Lærerhøgskolene

Bussen har besøkt 3 lærerskoler, og har hatt som mål:

- å etablere arbeidgrupper som har selvstendig funksjon som lokallag
- å få skolene til å definere seg som "grønne skoler"
- å få studentgrupper til å lage opplegg i uteskole/miljøvern hvor de disponerer bussen.

4. Landbruk og fiske

Jordbrukspolitik

Naturvernforbundet har klart kommet på banen i forhold til jordbruksorganisasjonene og den totale jordbrukspolitikken i året som har gått, bl.a. avga vi uttalelse om Alstadiumutvalgets innstilling som er en helhetsvurdering av landbruket i Norge. Vi har økt vår kompetanse betydelig når det gjelder jordbruksoppkjøret og de økonomiske drivkreftene som former både kulturlandskap og selvfølgelig den konkrete jordbrukspolitikken med de miljøkonsekvenser det har.

Kloakkslam

Vi engasjerte oss sterkt sammen med Bondelaget om kloakkslam og miljøgifter i slammet, og satte krav til Regjeringen punktvis om hva som måtte til for å få ryddet opp i saken. Noen av kravene ble tatt til følge, og resten skal gjøres i første halvår 1992.

Fiskeriressurser

Arbeidet med fiskeriressurser har vesentlig konsentrert seg om fiskeriflåtens størrelse og dennes tilpassing til bestanden ved at Regjeringen har jobbet for å innføre omsettelige kvoter i norske fiskerier. Denne problemstillingen dreier seg også om å avklare retten til fiskeressursene langs kysten. Det synes å ha oppnådd gode kontakter i fiskerinæringa gjennom året, og vi har bidratt til en reell diskusjon om omsettelige kvoters begrensninger og ulemper for såvel miljø som framtidig kystfiskekultur. Det er videre jobbet for å øke vår medvirkning i debatten om rovfiske i fjerne farvann gjennom norsk deltakelse, og det er et håp om at vi skal få tatt oppsaken bl.a. i sammenheng med Rio-konferansen i Brasil neste år.

5. Industri

Spesialavfall

Det meste arbeide har gått med til å arbeide for at man ved vedtak i Stortinget om den framtidige organiseringen av hvordan man skal håndtere spesialavfall, ikke går inn for å forbrenne avfallet. Vi har fått god kontakt med de institusjonene som arbeider med saken, MD, SFT, Noras, NOA og det er sådd tvil om man skal satse på en stor rotéovn for å forbrenne det som kan brennes av spesialavfall.

Å lagre spesialavfall på Hjerkin har vært en sak som har krevd store ressurser sentralt, selv om vi kom sent i gang i året som gikk. Dels har man lokalt jobbet sterkt for å organisere en motstand gjennom Aksjon Redd Dovrefjell, mens vi sentralt har jobbet mest med de faglige argumentene mot å lagre spesialavfall i gruver generelt og selvfølgelig på Dovre spesielt. I tillegg er det jobbet mye med en rapport som kommer ut til neste år om hvordan man kan redusere dannelsen av spesialavfall som et konkret bidrag til debatten om lagring.

Andre industriutslipp

Arbeidet med andre industriutslipp har vesentlig konsentrert seg til å fylle ut det forbrukerrettede miljøvernet ved f.eks. å jobbe med utfasingsplan for PVC, etablering av PVC (Hydro) og hindre nyetablering og utvidelse av klart miljøfiendtlig industri i Norge som f.eks. kloratfabrikk i Glomfjord.

Utfasing av klor

Isamarbeid med Miljøverndepartementet, Statoil og Hydro fikk vi etablert et prosjekt ved Massachusetts Institute of Technology om utfasing av klor. Et spennende prosjekt i Bergenskonsferansens ånd til 2 millioner kroner, finansiert av næringslivet.

6. Finanspolitikk.

Miljøavgift

Mye av dette arbeidet har faktisk dreid seg om store miljøproblemer som f.eks. klima, da myndighetene her har lagt veldig stor vekt på kostnadseffektive måter å løse dette på, ikke minst gjennom miljøavgifter. Derfor har vi hatt flere møter med Finansdepartementet og med deres miljøavgiftsutvalg for å drøfte ikke bare avgiftsnivået men vel så sentralt prognoser for hvordan Norge skal utvikle seg fremover. Disse prognosene blir presentert på samme måte som for vassdragsutbygging i sin tid, som en "naturlov" for utviklingen og

så må da miljøavgiftene bare ta å plastre på sårene. Det som er helt klart, er at vi må få en debatt om hva som ligger til grunn for hvilket samfunn vi ønsker, og ikke ta for gitt at f.eks. oljetempoet i Nordsjøen ikke kan endres. Forøvrig var det i løpet av året en rekke konferanser, høringer og åpne møter om miljøavgifter og klimautredningen, som har krevet mye arbeid, men som har gjort at vi er kommet i direkte dialog med de som både utøver myndighet her og som er på næringsviden. Vår klare seier på å få innført miljøavgiftene i fjor har i løpet av dette året gitt seg klare utslag på særlig Offshore i CO2 reduserende tiltak. Disse tiltakene blir langt større enn det avgiften på 350 millioner kroner skulle tilsi.

7. Forbruk

Avfallsaksjonen

Som en del av Naturvern-forbundet og Natur og Ungdoms avfallsaksjon, har vi laget en rapport om behandling av organisk avfall. Rapporten er sendt til alle landets kommuner for å motivere til at organisk avfall skulle bli en del av satsingen i de kommunale avfallsplaner. Re-sponsen har vært bra, men lite er ennå gjennomført, både pga. at planene skal behandles politisk i kommunene og pga. generell skepsis til evt. ulemper ved kompostering. Kompostaksjonene fortsetter i 1992.

Miljøtestene i 1991

"Best i Test" - N&M lesere ga gode attester til miljøtesten. Følgende tema har vært opp i løpet av 1991:

- *Oppvaskmidler
- *Bestråling av matvarer
- *Miljøvennlig kontorpapir
- *Gulvbelegg
- *Mykpapir

Konsekvensene av at vi setter opp miljøkriterier for produkter, er at vi i økende grad blir spurt om å sette opp kriterier for nye produktgrupper. Dette kan bli en viktig funksjon for Naturvernforbundets forbrukerarbeid i framtiden - og å vise vei når det gjelder produktutvikling.

Grønt kontor.

På oppfordring fra Miljøverndepartementet ved Prosjekt Miljøvennlig OL, samlet Naturvernforbundet alle sine miljøkriterier og sparetips for kontordrift. Prosjektet ble prøvd ut i kommunene i OL-regionen og i Coca Cola Norge som privatbedrift. Miljøkompetanse var prosjektleder. Det har blitt et svært bra konsept som får ringvirkninger i norske kommuner og bedrifter.

Andre områder som bør nevnes:

- Arbeid med Miljøheimevernets

handlingsark og hefter.

- Den lille bleiekrigen.
- Møter med kommunalminister, forbrukerminister m.fl. om statens innkjøpspraksis, byggeforskrifter m.m.

8. Internasjonalt

Øst-Europa.

Sur-nedbør, skoleprosjekt
3000 elever har deltatt i "sur nedbør" et pilotprosjekt i Tsjekkoslovakia. Prosjektet skal spres derfra til andre land i Øst-Europa. Et seminar med tsjekkoslovakiske miljøvernorganisasjoner avholdt i Norge.

Kola-prosjektet

300.000 kroner er skaffet til et prosjekt for støtte til miljøvernorganisasjoner på Kola. Prosjektet administreres fra Kirkenes.

Regnskogfondet.

Fire prosjekter er satt i gang i Amazonas. Flere er under vurdering, men igangsettelse avhenger av inntekt.

Regnskogfondet har vært aktiv i kampen for Yanomani-indianerne i Brasil. Demonstrasjon og press bidro til å fjerne indianerministeren i Brasil. Regnskogfondet har trygget fremtidig inntekt gjennom 4

prosjektsøknader til NORAD (20/80%) og søknad om Operasjon Dagsverk i 1992.

Fondet har vært aktiv i organiseringen av aktivitetene i Norge rundt motjubileet "500 år med undertrykkelse og motstand". Har vært medlem av koordineringsgruppen.

Forberedelse av ny regnskogs-kampanje i Norge er igangsatt.

Mot UNCED (og andre nettverk).

Deltakelse i Prep.Com. 3 i Geneve. Observatører (redaksjonen) under konvensjonsarbeidet for klima og for biologisk mangfold.

Deltakelse i norske og nordiske forberedelsesmøte.

Deltakelse i de frivillige organisasjoners alternative nasjonalrapport.

Deltakelse i Friends of the Earth generalforsamling i Brasil, pluss latinamerikansk NGO-møte.

EF OG EØS.

EF-saken fikk mye oppmerksomhet i 1991, både i Naturvernforbundet og i Norge forøvrig. Kjetil Bragli Alstasheim jobbet med EF-saken fra nyttår til 1. november da Gunnar Album overtok

På våren ble det gitt ut et hefte som bakgrunnsinformasjon for EF-debatten i forbundet. Landsmøte vedtok et miljø-begrunnet, tidsavgrenset nei til EF. Blant

andre Dag Hareide, Kjetil Bragli Alstadheim, Gunnar Album og Bente Aasjord deltok aktivt i EF-debatten med møte-virksomhet og avisinnlegg.

Det ble også bygget opp et nettverk av miljøorganisasjoner fra alle EFTA-land som stilte i mars tre krav til EØS-avtalen. Disse ble ikke oppfylt, noe et møte med disse organisasjonene i Oslo i november slo fast.

Vi bestilte en rapport om EØS og miljøet fra Vestlandsforskning. På grunn av at forhandlingene dro ut i tid, ble ikke rapporten gitt ut før i mars 1991.

Naturvernforbundet har fulgt EØS-prosessen tett, og det ble gjennom hele året sendt EØS-vedlegg til fylkeslagene med jevne mellomrom. EØS-arbeidet har i stor grad dreid seg om problematikken rundt miljøstandarder, avfall, demokratiaspektet, ressursforvaltning i fiskeriene og økonomisk vekst generelt.

Prosjekt Miljøvennlig OL (PMOL)

En gallup blant lillehamringene i juni 1991, viste at 67% satt miljøhensyn øverst på lista over det de mente var viktigst i OL-sammenheng. Det vil bli tatt unådig opp dersom ikke "natursårene" blir skikkelig reparert. I løpet av 1991 gled premissenes tid forbi, og anleggstiden har stilt andre utfordringer til natur- og miljøverninteressene. Utover 1991 har det dreid seg om reparasjon av begåtte inngrep. De viktigste sakene PMOL har jobbet med i 1991 er:

- Åkersvika
- Gropmarka
- Fristil/VIP-veien
- Veisaker
- Samarbeid med Lillehammer kommune
- Rehabilitering av utbyggingsområder
- ENØK-tiltak
- Avfallsbehandling
- Alternative løsninger for kloakk og organisk avfall
- Miljøkrav til sponsorene

Norges Naturvernforbund

Regnskap

1991

med balanse og noter

Peat Marwick

Statsautoriserte revisorer - Medlemmer av Norges Statsautoriserte Revisors Forening

KPMG Peat Marwick as
Postboks 150 Bryn
N-0611 Oslo 6

Brynsveien 12
Oslo

Telefon 47 (2) 72 15 70
Telefax 47 (2) 72 42 82

TTI

Norges Naturvernforbund

På disse fire sidene finner du Naturvernforbundets regnskap for 1991 med balanse og noter samt revisors beretning. Bakerst har vi lagt et par figurer som er noe mer illustrerende enn de tørre tallene i regnskapet.

Totalt har vi gått overskudd med kr 336 344, mens vi i fjor gikk underskudd med kr 910 617. Overskuddet er vedtatt disponert til å redusere det akkumulerte underskuddet.

Figur 1: Budsjett og resultat 1991 - totalt og pr avdeling

Denne illustrerer det endelige resultatet sammenliknet med budsjett, både totalt og pr avdeling. Det positive her er at alle driftsavdelingene på huset har endt opp likt med eller bedre enn budsjettet. Budsjett disiplin på huset har vært svært bra, og vi har nesten ingen overskridelser på kostnadsiden. Samtidig har vi vært forsiktige med å budsjettere med inntekter før vi har vært sikre på at vi ville få dem.

De to avdelingene som står i motsats til dette og som går vesentlig dårligere enn budsjettet, er salgavdelingen og øremerkede tilskudd. På salgavdelingen var det budjettert med urealistisk høy avanse, mens øremerkede midler var feilbudjettert på kostnadsiden.

Figur 2: Sum overføring til organisasjonen

Denne illustrerer overføringene til organisasjonen fra 1988 til 1992 fra det sentrale budsjettet. Det er her verd å merke seg at overføringer utover kongingenandelen har økt sterkt.

Revisjonsberetning for 1991

Vi har revidert årsoppgjøret for Norges Naturvernforbund for 1991. Årsoppgjøret, som består av resultatregnskap, balanse og noter, er avgitt av forbundets styre.

Vår oppgave er å granske forbundets årsoppgjør, regnskaper og behandlingen av dets anliggender for øvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonssett. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I samsvar med god revisjonssett har vi kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, de skjønnsmessige vurderinger som er foretatt av ledelsen, samt innhold og presentasjon av årsoppgjøret. I den grad det følger av god revisjonssett har vi gjennomgått forbundets formuesforvaltning og interne kontroll.

Etter vår mening er årsoppgjøret som viser et årsoverskudd på kr 336 344 for Norges Naturvernforbund gjort opp i samsvar med de bestemmelser som gjelder for forbundet.

Oslo, 24. april 1992
KPMG Peat Marwick as

Arne Giertsen
Statsautorisert revisor

Resultatregnskap 1991

Norges Naturvermforbund

1991 1990

Driftsinntekter

Varesalg	2.361.188	-1)	2.414.622
Annonsesinntekter	4.373.185		2.807.082
Abonnement	1.078.524		433.893
Offentlige driftstilskudd	2.800.000		2.530.000
Ørnerørkede tilskudd	4.301.406	2)	2.358.357
Bidrag firmaer, legater mv.	505.863		1.085.171
Medlemskontingent	6.917.607	3)	5.643.067
Innsamlinger mv	732.987		661.647
Avgifter på møter, seminarer	124.280		194.698
Andre driftsinntekter	360.412		327.048
SUM driftsinntekter	23.575.430		18.455.585

Driftskostnader

Varekjøp	1.493.694		1.663.693
Produksjon blader/ridskritter	2.400.319		2.068.826
Kontingensandel trykes-/kalling	2.527.090		1.483.550
Aktivitetstilskudd	248.500		183.000
Reise og opphold på møter mv	120.560		237.844
Lønnskostnader	7.046.962	4)	4.962.866
Honorarer	361.794		366.728
Sivilarbeidere	425.652		283.024
Andre personalkostnader	324.771		417.960
Lokaler	1.311.801		1.327.319
EDB/Maskiner/inventar	452.075		262.327
Andre kontorkostnader	796.285		506.321
Telefon	269.623	5)	203.310
Porto og distribusjon	1.536.925		1.690.098
Kjøp av tjenester	385.922		89.500
Mate- og reisekostnader	752.555		453.855
Informasjons- og PR-kostnader	2.188.169		2.368.975
Kontingenter og tilskudd	361.531		270.248
Avskrivninger	529.432	6)	475.771
SUM Driftskostnader	23.533.660		19.315.205

Driftsresultat

	41.771		-859.620
--	--------	--	----------

Finansinntekter/-kostnader

Renteinntekter	453.725		249.984
Rentekostnader	159.152		300.981
Netto finansinntekter	294.573		-50.997

Arsoverskudd

	336.344		-910.617
--	---------	--	----------

Status pr 31.12.91

1991 1990

Elendeler

Kasse	32.007		50.426
Bank	4.503.528		1.181.813
Postgiro	571.615		1.213.185
Fylkeslagene	177.720		168.270
Diverse kunder	1.027.254		1.478.959
Forhåndsbetalte kostnader	291.095		116.756
Tilgode mva/investeringsavgift	98.728		0
Beholdning salgsvare	740.383		729.953
SUM Omløpsmidler	7.442.329		4.939.362
Anleggsmidler			
Fondsmidler/Depositum	143.510		56.347
Ustyr og inventar	1.111.076	6)	832.490
SUM Anleggsmidler	1.254.586		888.837
SUM Elendeler	8.696.914		5.828.199

Gjeld og kapital

Gjeld			
Diverse leverandører	683.125		1.401.771
Avsatte ørnerørkede midler	886.279	2)	231.155
Skyldig skatterekk	304.634		224.651
Skyldig arbeidsgiveravgift	196.927		143.540
Skyldig ferielønn	687.042		422.472
Pålypne kostnader	962.171		328.891
Skyldig moms/investeringssavg.	0		98.032
Forskuddsbetalte innt. (kont.mv)	4.578.940		2.820.064
Lån Sparebanken Bli	710.651		806.820
SUM Gjeld	9.009.769		6.477.396
Kapital			
Diverse fond	37.875		37.875
Livsvarige medlemmers fond	236.400		236.400
Akkumulert underskudd 1.januar	-923.473		-12.859
Arsover-/underskudd	336.344	7)	-910.614
SUM Kapital	-312.854		-649.198
SUM Gjeld og kapital	8.696.915		5.828.198

Oslø, 23.03.92

Norges Naturvermforbund

Sissel Bugge

Sissel Bugge

Noter til Resultatregnskap 1991 og Status pr 31.12.91

Note 1) Varesalg

Totalomsætningen på det generelle varesalg har i år vært hele kr 417 071 under fjorårets. Allikevel er bruttfortjenesten etter rabatt og emballasje bare kr 40 190 lavere enn fjoråret og netto dekningsbidrag fra avdelingen kr 142 401 større enn året før.

Årsakene til salgssvikten er at vi har brukt vesentlig mindre på markedsføring av produktene, bl a kom vårt kalendertilbud til medlemmene for dårlig fram. På den annen side er det disse innsparingene som har gjort at netto dekningsbidrag faktisk har blitt større i år enn i fjor. En annen grunn til sviktende omsetning er at vi ikke hadde noen nye, dyre produkter i forbindelse med julesalg. Vi tror også at den lange ventetiden i forbindelse med julesalg året før kan ha bidratt til at kundene har vært mer tilbakeholdende med å bestille julepresanger fra oss.

Det er fremdeles Naturkalenderen som gir størst avanse med kr 295 493, tett fulgt av boksalget med kr 206 271. Utover disse produktgruppene er det bare plakater som gir mer enn kr 100 000 i avanse.

Note 2) Ørmerkede midler 1991:

Prosjektnavn	Bidragsgytere	Tildelt	Brukt-91	Ivsatt -92
Billett sentrum	MD	40 000	40 000	0
Fiskebått om skogbruk	DNS DN	25 000	15 759	8 242
Boksalg - barnelitter om økologi og sat	MD SFT	293 500	293 500	0
Sur nedbør - innern, miljøpro. for skole	DN	150 000	150 000	0
Lærerveiling gensekretariats	DN	82 000	82 000	82 000
Boksalg 1. femårs	NORAD	40 000	40 000	0
Personale Naturdialek og Bullstein	MD	23 000	23 000	0
Barneskoleseminar	MD	50 000	50 000	0
Genetikkogvillene	DN FK	100 920	100 920	0
Redusert Alernativ energi	MD NYE	8 508	8 508	0
Bærekraftig utvikling/Norsk strategi	MD FK NH	41 549	0	41 549
Kontroll informasjonsslik - helte om MD	MD SFT	110 000	85 063	24 937
Forsikringsaksjon for den norske natur	DN	100 000	46 989	54 032
Frisjaktvare Norges Statsbær	NSB	100 000	100 000	0
Helte om miljøkonsekvensanalyser	NF	12 000	0	12 000
Mjøsvannet på Kola	UD	0	0	0
Regnskogsforordt	MD Dnp FK	434 289	374 289	60 000
Et og Industri	NORAS	150 000	150 000	0
Et's regelverk og EOS	NORAS	200 000	60 000	140 000
Internasjonalt Fiskeprosjekt	MD FK	320 000	320 000	0
Øst-Europa - Sur nedbør	UD	100 000	76 721	23 279
EF-informasjon	MD UD NHO	65 571	65 571	0
Miljøhelvetet	MD UD	2 500 000	2 109 760	390 240
Andre eremstrettede tilskudd		259 348	259 348	0
		5 187 895	4 301 407	886 277

Forkortelser:

MD Miljøverndepartementet
 DNS Det norske Skogselskapet
 DN Direktoratet for Naturforvaltning
 SFT Statens Forurensningstilsyn
 SP Saga Patrolium
 FK Felleskampanjen
 FKØ Fylkeskræft Østlandet
 NH Norsk Hydr
 NF Naturskyddsförbundet
 Dnp Den norske Postorganisasjon
 UD Utenriksdepartementet
 NB Norges Bondelag
 NORAS
 NSB
 NHO

Note 3) Medlemskontingent

Medlemskontingenten for Naturvernforbundet har vært den samme som i 1990. Kontingenten for Miljødetektivene er satt opp med kr 10 til kr 110 pr år. Inntektene fra medlemskontingenten har vært vesentlig høyere enn i 1990 og endel høyere enn budsjettert. Nyverving har gått med et underskudd på kr 38 000.

Netto medlemstall for Naturvernforbundet ved årets slutt (ekskl. Miljødetektivene og Natur og Ungdom):

	Hovedmedl.	Pensj.	Fam.medl.	Totalt
1988	22 446	1 920	4 199	28 565
1989	24 429	2 438	4 962	31 829
1990	27 833	3 456	5 521	36 257
1991	30 370	4 293	5 140	39 803

Antallet miljødetektiv er økte med 6 900 i 1991 til totalt 15 200 ved årets slutt.

Note 4) Lønnskostnader

Lønnskostnadene er som budsjettert.

Prosjektene står for kr 1,1 million av lønnskostnadene. Av disse gjelder kr 760 000 Miljøheimvernet.

I sekretariatet har Miljødetektivene hatt to nye stillinger i 1991, organisasjons-avdelingen er utvidet med en stilling og fagavdelingen med en. Administrasjonen er utvidet med sekretær for generalsekretæren i 60% stilling. I tillegg har vi hatt en del ekstrahjelp i forbindelse med arbeidet med å komme a jour med regnskapet. Totalomsætningen i organisasjonen har økt med 67% på to år, noe som belaster administrasjonsavdelingen sterkt.

Note 5) Andre kontorkostnader

Andre kontorkostnader har økt med kr 290 000 fra året før. Av disse gjelder ca kr 100 000 Miljøheimvernet, ca kr 85 000 gjelder kostnader til Argus i forbindelse med et økt antall oppslag, resten er en generell økning pga fler ansatte.

Note 6) Avskrivninger 1991

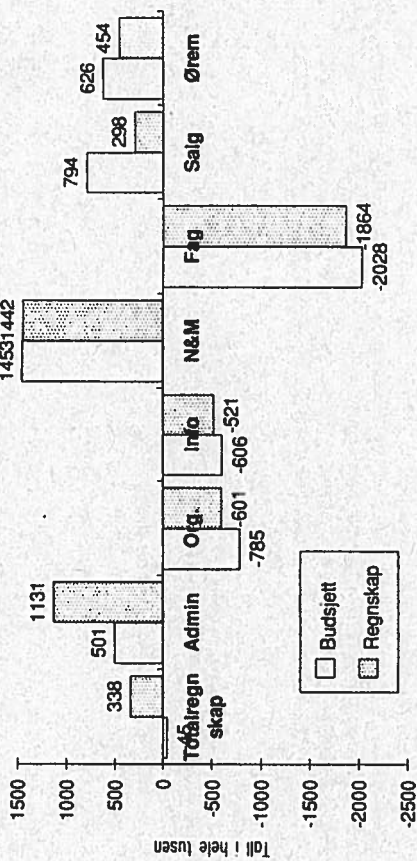
EDB, maskiner og utstyr generelt er avskrevet med 25% av saldo.
 EDB, maskiner og utstyr til prosjekter (MHV) er avskrevet med 40%.
 Flyttingen fra Pilestredet avskrives fast med kr 200 000 pr år.
 Det gamle EDB-anlegget er i tillegg nedskrevet med kr 40 000, restverdi kr 45 407 avskrives i 1992.

	EDB drift	EDB prosj.	Mask/Utst	Mask prosj.	Inventar	Invent prosj.	Flytting	SUM
Saldo 1 januar 1991	113.877	0	177.152	0	107.700	0	433.762	832.491
Tilgang 1991	338.294	172.659	26.850	19.117	197.765	53.334	0	808.016
Avskrivning	113.043	34.532	51.001	3.823	76.366	10.667	200.000	489.431
Nedskrivning	40.000	0	0	0	0	0	0	40.000
Saldo 31. des. 1991	298.128	138.126	153.002	15.294	229.098	42.667	233.762	1.111.078

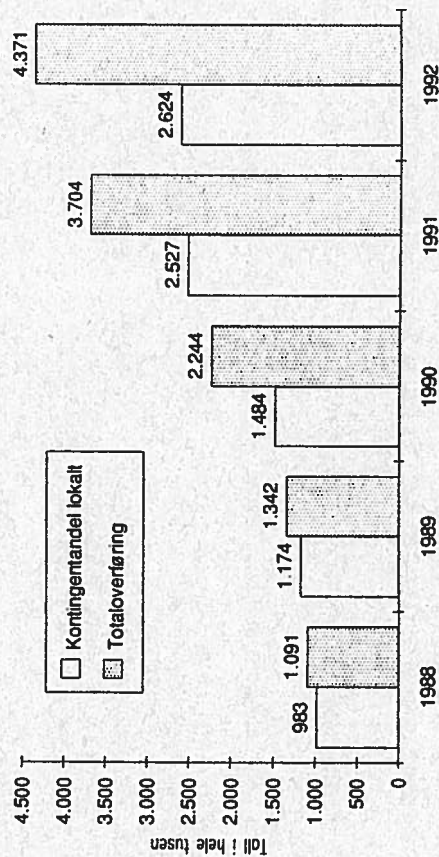
Note 7) Arets overskudd/Akkumulert underskudd

Det akkumulerte underskuddet fra 1990 på kr 923 473 har blitt redusert med årets overskudd på kr 336 344 til kr 587 129.

Figur 1 Budsjett og resultat 1991 - totalt og pr avdeling

Figur 2 Sum overføring til organisasjonen

Naturvernforbundets leserundersøkelse

To av tre medlemmer av Naturvernforbundet (NNV) stemmer SV eller Venstre, viser en spørreundersøkelse forbundet har gjort. Hvert tredje medlem mener sivil ulydighet er et viktig virkemiddel for NNV i tida framover. Undersøkelsen viser også at medlemmene er godt fornøyd med både Naturvernforbundet og Natur & Miljø.

Et tilfeldig utvalg på tusen medlemmer fikk tilsendt spørreskjemaet i NNVs undersøkelse, og 475 av disse svarte.

46 prosent av medlemmene har et meget godt inntrykk av NNV, og 52 prosent et godt inntrykk. Ingen svarer at inntrykket er dårlig.

Medlemmene gir også Natur & Miljø godt skussmål. Av de faste spaltene er Miljøtesten mest populær, med portrettet og kronikken på delt annenplass. Bare sju prosent sier at de blir deprimert og passivisert av å lese bladet, mens 15 prosent sier at de får tro på at det nytter å gjøre noe. Drøyt

halvparten sier at de blir sjokkert av noen artikler, og oppløftet av andre. Bare tre prosent mener at NNV skal ta inntektstapet ved å redusere annonsemengden i Natur & Miljø.

SV og Venstre

Hele 77 prosent av medlemmene i NNV har høyere utdanning, og kjønnsbalansen er bra ivarett, med 47 prosent menn og 52 prosent kvinner. Men politisk er medlemsmassen mindre balansert. To av tre medlemmer stemmer SV (32 prosent) eller Venstre (33 prosent). Den siste tredelen av medlemmene har en partifordeling som bedre gjenspeiler befolkningen som helhet, med 11 prosent Arbeiderparti-velgere og 10 prosent som stemmer Høyre. RV-velgere er godt representert i NNV, med seks prosent.

Over halvparten av medlemmene i NNV er medlem i andre natur- eller miljøorganisasjoner i tillegg. Hele 37 prosent er også medlem i Turistforeningen. Framtiden i våre hender er også populær, med 18 prosent av NNV-medlemmene. Bellona og Verdens Naturfond organiserer fire prosent hver.

To av tre medlemmer sier at de

ikke kan tenke seg å delta aktivt i et fylkes- eller lokallag. De fleste begrunner dette med mangel på tid.

Sivil ulydighet

Et klart flertall (73 prosent) av medlemmene mener at den norske naturarven er det viktigste området i NNVs arbeid. Industri og forurensning er nest viktigst (57 prosent), og på delt tredjeplass kommer internasjonale spørsmål, energi og forbrukerspørsmål. Det er få som mener at NNV bør prioritere områder som landbruk og fiske eller finanspolitikken.

Medlemmene er spurt om hva som bør være NNVs viktigste virkemidler i tiden framover. Hele 90 prosent mener at det er viktig å bevisstgjøre enkeltforbrukere, mens 81 prosent vil arbeide for strengere miljølovgivning og 79 prosent vil at NNV skal markere seg sterkere i media. Mest oppsiktsvekkende er det kanskje at så mye som 33 prosent mener at NNV og medlemmene må engasjere seg i sivil ulydighet/direkte aksjoner i tiden framover.

Anders Gjesvik

Informasjonsarbeid

Skolearbeid

Bevilgninger fra Statens Forurensningstilsyn og Miljøverndepartementet gjorde det mulig for oss å engasjere en skolekonsulent. Det ble utarbeidet opplegg for elever og lærere om avfall (1.-3.klasse) og samferdsel (4.-6.klasse). Særlig avfallsopplegget ble meget godt mottatt. Samtidig ble det innledende arbeidet med Air Pollution Project utført. Dette er et aktivitetsopplegg der elever i en rekke land måler forurensningskomponenter.

Publikumshenvendelser

Forbrukerrettet miljøvern

Informasjonsavdelingen stod ansvarlig for forbrukerundersøkelsene som blir publisert i Natur&Miljø. I 1991 ble det laget undersøkelser om:

- * oppvaskmidler (N&M 1.91)
- * bestråling av matvarer (N&M 2.91)
- * miljøvennlig kontorpapir (N&M 3.91)
- * gulvbelegg (N&M 4.91)
- * mykpapir (N&M 6.91)

Undersøkelsene er svært populære (se leserundersøkelsen -91) og fører til en lang rekke henvendelser fra publikum og presse. For å besvare alle forespørsler laget avdelingen et hefte om vaske-midler. Alle publikumshenvendelser besvares muntlig eller skriftlig.

Nytt materiell

- Landbrukspolitikk, et valg for framtida
- Genteknologi og miljøvern
- NNV's EF-hefte
- Vil du være med - så heng på!
- Årsmeldingen 1990
- Natur & miljøleksikon
- Den grønne Spørreboka
- Blekkulfs samferdselshefte
- 4-6. klasse
- Det er energi i vinden

- Behandling av organisk avfall
- Den skal riktig kildesortere som gulrot skal få, NU/NNV
- Blekkulfs miljøhefte om søppel, 1-3 klasse
- Naturvernforbundets lillegrønne
- Blekkulfs energihefte
- Åtte vegvalg for et bærekraftig samfunn

Pressearbeid

Pressearbeidet tok mye av avdelingens tid i også i 1991. Det ble sendt ut 57 pressemeldinger om nær sagt alle arbeidsfeltene våre. Mest presseomtalt fra vår side fikk imidlertid energi/samferdsel/vassdragsvern og forbrukerspørsmål/avfall (begge 10 pressemeldinger). Vi holdt 7 pressekonferanser:

* Naturvernforbundets miljøtest for Ap-regjeringen:

Da Brundtlandregjeringen tiltrådte i begynnelsen av november -90 laget NNV en miljøtest bestående av 12 saker der regjeringen kunne vise sin miljøprofil i løpet av sine tre første måneder. Resultatet ble lagt fram på en pressekonferanse i Miljøverndepartementet 14. februar. Regjeringen fikk sterkest kritikk for sin dårlige innsats for å verne vår naturarv, for samferdselspolitikken, klorbruk i industrien og havfiske. Totalt endte regjeringen med karakteren Ng+, men Thorbjørn Berntsen pratet seg opp til G- i etter sin fylldige og engasjerte kommentar.

tatet ble lagt fram på en pressekonferanse i Miljøverndepartementet 14. februar. Regjeringen fikk sterkest kritikk for sin dårlige innsats for å verne vår naturarv, for samferdselspolitikken, klorbruk i industrien og havfiske. Totalt endte regjeringen med karakteren Ng+, men Thorbjørn Berntsen pratet seg opp til G- i etter sin fylldige og engasjerte kommentar.

* Alstadheimutvalgets innstilling:

Naturvernforbundet deltok i en pressekonferanse arrangert av mindretallet i Alstadheimutvalget. Dette utvalget ble oppnevnt av regjeringen i 1987 og fikk i oppdrag å vurdere framtidens landbrukspolitikk. Et mindretall på 8 som prioriterte miljø og bedre matvaresikkerhet, la fram sitt syn på en pressekonferanse 13. mai. Generalsekretær Dag Hareide var med i panelet.

* Svikter Norge sine internasjonale miljøforpliktelser?

spurte Naturvernforbundet på en pressekonferanse 27. august.

I 1991 prioriterte informasjonsavdelingen arbeidet med skole, publikum- og presseinformasjon, forbrukerrettet miljøvern, profil og arbeidsplanlegging.

Bakgrunnen var signaler om at Norge var i ferd med å tone ned sin rolle som pådriver i internasjonalt miljøarbeid. Påstanden ble kommentert av Fiona Weir fra Friends of the Earth og Annie Roncerel fra Climate Action Network.

* Omsettelige kvoter.

Naturvernforbundet deltok på en pressekonferanse sammen med en rekke politikere fra Troms. Saken gjaldt Arbeiderpartiets håndtering av debatten om omsettelige kvoter. I nord hadde Ap-ledere sagt nei til dette, mens Gro Harlem Brundtland og Gunnar Berge kom med varierende signaler. Pressekonferansen fant sted i Tromsø 5. september, og på denne ble det forlangt at Arbeiderpartiet måtte rydde opp i saken, slik at velgerne visste hva de hadde å forholde seg til.

* Kamp mot gasskraftverk.

26. september samlet de 5 viktigste miljøorganisasjonene i Norge seg til pressekonferanse og kamp mot gasskraftverk. Deltakere var Bellona, Framtiden i våre hender,

Greenpeace, Natur og Ungdom og Naturvernforbundet. På pressekonferansen la organisasjonene fram sitt syn på den forventede utbyggingen av gasskraftverk og metanolfabrikk i Midt-Norge, og hvordan motstanden mot dette skulle organiseres.

* Årets kjedeligste pressekonferanse?

5. november innkalte Naturvernforbundet pressen til å se igjen regnskaper og revisor-rapporter for å avsanne påstander fra Kurt Oddekalv om økonomisk rot og kaos. 3 pressefolk møtte.

* EØS -avtalen

6. november var det mer spennende saker på pressekonferansekartet. Da stilte ledende miljøorganisasjoner fra 6 EFTA-land og presenterte sitt syn på EØS-avtalens miljøkonsekvenser. Pressekonferansen avsluttet et daglangt møte om saken, og representerte innledningen til et internasjonalt samarbeid organisasjonene imellom.

Argus

Naturvernforbundet abonnerte i år som i fjor på Argus-klipp. Naturvernforbundets fylkes- og lokallag og forbundets sentralt fikk totalt 13500 avisoppslag i 1991. Dette er en økning på ca. 5000 klipp fra i fjor. Det viser at Naturvernforbundet blir stadig flinkere til å bruke media, og at vi har godt stoff å komme med.

Natur & Miljø

Natur & Miljø kom i 1991 ut med ny logo, ny layout og flere nye spalter. Seks nummer ble gitt ut, hvorav fem var på 64 sider og ett på 48 sider. Blant temaene som ble tatt opp var planer om oljeeksperiment i Barentshavet, norsk atomforskning, EF og miljø, faunakriminalitet, vern av naturens mangfold, barn og miljøvern, solenergi og ødeleggelsen av regnskogene i Amazonas og Afrika.

Gjennomsnittlig opplag i 1991 var vel 41.000 eksemplarer. Annonsemengden økte kraftig. Inntekten for annonser var 1.4 millioner kroner. Magasinet hadde et overskudd på 85.000 kroner.

Natur & Miljø Bulletin

Natur & Miljø Bulletin kom i 1991 ut med 24 utgaver. Sideantallet varierte mellom 20 og 8 sider. Gjennomsnittlig opplag var i overkant av 10.000. Bulletinen dekket blant annet klima, biodiversitetsforhandlingene, avfall, naturvern, atomkraft og Rio-prosessen. Målgruppe er politikere, presse, byråkrater, næringsliv og forskning. Blant annet har Miljøverndepartementet et abonnement på 1.200 eksemplarer. Annonseinntektene var i fjor 1.94 millioner kroner, og Bulletinen hadde et overskudd på 1.35 millioner.

En oversikt

Arbeid i naturvernforbundets komiteer og utvalg

Organisasjonskomiteen

Komiteen er mer eller mindre avviklet, men enkeltmedlemmer i komiteen har blitt rådspurt i forbindelse med utarbeidelse av Naturvernforbundets lokallagsperm.

Juridisk komite

Komiteen har ikke avholdt møter i 1991, men enkeltmedlemmer av komiteen har blitt rådspurt i forbindelse med enkeltsaker.

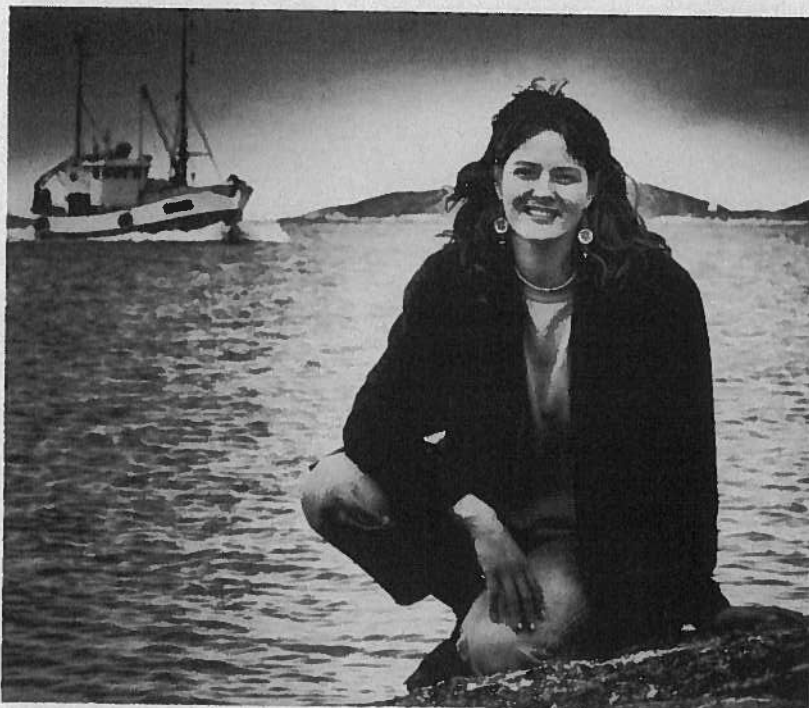
Barentshavutvalget

Barentshavutvalget har hatt et svært aktivt år. Det har vært preget av utvidelse av kontaktflaten i landsdelen og en stadig større oppmerksomhet fra media og andre, blant annet med et portrettintervju med leder Bente Aasjord på NRK-TV.

Bente Aasjord har vært aktiv i arbeidet mot omsettelige kvoter og EØS. Fiskeridepartementet ville innføre omsettelighet for fiskekvoter, men ble stoppet av Arbeiderpartiets landsmøte etter sterkt press nordfra.

I Barentshavutvalgets mandat ligger målet om å bevare ressursgrunnlaget i havet og en livskraftig bosetning på land. EØS-avtalen ble derfor en viktig del av arbeidet i 1991. Gjennom avisdebatter, møter og foredragsvirksomhet har Bente bygd opp et nettverk rundt EØS-avtalen som har blitt formalisert i 1992 gjennom kystaksjonen.

Barentshavutvalget har i 1991 utvidet horisonten mot verden. Det internasjonale prosjekt startet med rapporten "Svart Hav" om ressurstilstanden i verdens fiskerier. For det internasjonale arbeidet videre er det nedsatt ei

referansegruppe bestående av Siri Gerhard, Ian Briceson, Jorun Eikjok og Gunnar Album.

Bente Aasjord, Dag Hareide og Gunnar Album har møtt kystfiskerne fra andre deler av kloden i Brussel, Paris, Brasil og Tromsø. Barentshavkontoret har nær kontakt med ICSF (International Collective in Support of Fishworkers).

Nordsjøutvalget

Utvalget gikk 1991 gjennom en vanskelig fase som følge av flere forhold: - Utvalgets sekretær fratrådte sin stilling uten at sekretærens arbeid ble videreført ved nyansettelse - Dårlig samarbeidsklima mellom Nordsjøutvalget og Naturvernforbundet i Hordaland. - Flere av de "rutinerte" medlemmene i utvalget sluttet bl.a. som følge av de to overnevnte punktene. Utvalget har hatt 12 møter, 1 møte med SAR (Seas at Risk) og 1 møte med Naturvernforbundet sentralt. Videre har utvalget hatt et avisinnlegg med

tema "Utslipp av næringsalter langs Norskekysten, har bidratt til artikkel i North Sea Monitor (nå organ for SAR), har drevet planlegging av Prosjekt Marine Verneområder og oppdatert områdene næringsalter, verneområder og miljøgifter

Verneringen for Hardangervidda

Verneringen for Hardangervidda eksisterer på papiret. Det har ikke vært aktivitet siden rettsaken mot Nore og Uvdal kommune i 1990, men det arbeides med å få ringen i aksjon igjen.

Jordbruksutvalget

Utvalget jobbet i forhold til Alstaheimutvalget, og utarbeidet blant annet heftet "Landbrukspolitikk - et valg for framtida", i samarbeid med Norges Bygdeungdomslag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Utvalget fikk også markert seg og Naturvernforbundet i den landbrukspolitiske debatten.

Representasjon i komiteer og utvalg

Representasjon i interne råd og utvalg

Organisasjonskomiteen

Aud Haaland, Inger Marie Hagen, Jon Sylte, Ingunn A. Holtan, Alexandra Hauge.

Juridisk komite

Ragnar Vik, Carl August Fleischer, Eva Funder Fleischer, Eivind Smith.

Barentshavutvalget

Jarl Hellesvik, Ragnar Nilsen, Gerd Bente Jakobsen, Bente Aasjord.

Nordsjøutvalget

Arne Berg*, Håvard Bjordal*, Lene Buhl-Mortensen, Stein E. Fjeldstad, Jorun Klovning, Håvard Larsen*, Halfdan Mellbye, Arne Myrvold*, Inge Risheim, Kjersti Sjøtun, Kjetil Vestfossen

* Sluttet i utvalget i løpet av våren 1991

Miljøøkonomisk utvalg

Pål Jespersen, Tore Killingland, Eystein Huseby, Hege Westskog, Caroline Dalte, Anders Neraal, Bjart Holstmark.

Vernering for Hardangervidda

Leder: Svein Moen, Rjukan

Jordbruksutvalget

Erik Solheim, Ragnhild Sundby, Anne Ulvik, Karen Johanne Baalsrud, Arne Moksnes

Representasjon i eksterne råd og utvalg

Aksjon mot luftforurensing

Tore Killingland
Thor Midteng, vara

Aksjon Nærmiljø og Trafikk

Sveinung Oftedal

Alternativ Framtid

Torbjørn Paule
Terje Larsen

Det Norske Skogselskap

Thor Midteng

Direktoratet for Naturforvaltning

Rådgivende kontaktutvalg:
Erik Solheim, Thor Midteng, vara

Felleskampanjen for jordas miljø og utvikling

Solveig Viste

5th World Wilderness Congress

-styringskomite/executive committee: Ragnar Vik
-rådgivingsgruppe/advisory board: Thor Midteng

Finsefondet

Torbjørn Paule

Grønt arbeidsliv

Styret: Tore Killingland, Fredrik Theisen, vara

Kontaktutvalg for nordområdene

Jarl Hellesvik

Miljøheimvernets styre

Dag Hareide, Jan M Vevatne

Nasjonalutvalget for Bærekraftig utvikling

Tore Killingland, Dag Hareide

NLVF's rådsforsamling

Karen Johanne Baalsrud

Norsk Fjellmuseum

Honoriam Hamre

Norsk Skogbruksmuseum

Thor Midteng

Produktkontrollrådet

Torbjørn Paule

Reguleringsrådet for fiskeriene

Jarl Hellesvik

Rådet for skoglig flerbruksforskning

Gjermund Andersen

Rådgivende og konfliktløsende barskogutvalg

- det sentrale: Ellen B. Strømø
- reg. Midt-Norge: Arne Moksnes
- reg. Øst-Norge: Sigmund Hågvar

Samarbeidsrådet for emballasje og miljø

Helene Bank

Samarbeidsrådet for naturvernskader

Arild Ådnem, Dag Hareide, Thor Midteng

Sosialdepartementets Bioteknologinemnd

Karen Johanne Baalsrud

Statens naturforvaltningsråd

Ragnar Vik

Statens næringsmiddeltilsyn

Rådet: Ragnhild Sundby, Tore Killingland, vara

Stiftelsen for Miljømerking

Helene Bank

Utvalg for en nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap

Erik Solheim

Sekretariatet

Oversikt over ansatte pr.31.12.91

Generalsekretær

Dag Hareide

Driftsavd:

Sissel Bugge (kontorsjef)
Aase Johansen (regnskap)
Totto Edbefring (EDB-sjef)
Liz Palm (regnskap)
Ellen Pettersen (sekretær)
Lena Solberg (sentralbord)
Hilde Jåsund (salg/verving)
Knut Skansen (sivilarbeider)
Roar Sivertsen (sivilarbeider)
Thomas Pettersen (sivilarbeider)

Informasjonsavd:

Elisabeth Ørving (info.sjef)
Guro Tarjem (permisjon)
Ruth Schukalla (permisjon)
Rodgeir Olerud (sivilarbeider)
Ole P. Pedersen (sivilarbeider)
Hilmar I. Løland (sivilarbeider)
Geir Kr. Lund (sivilarbeider)

Redaksjonen:

Ragnhild Sved (N&M redaktør)
Gunnar Bolstad (N&M Bulletin-redaktør)
Anders Gjesvik (journalist)

Organisasjonsavd:

Thor Gjermund Eriksen (org. sjef)
Solveig Viste (org.sekr)
Åshild Egerdal (permisjon)
Joakim Mehus (sivilarbeider)

Blekkulf:

Kari Diesen (prosjektleder)
Jens Petter Toldnæs (klubbleder)
Dag Yttri (sivilarbeider)

Fagavd:

Tore Killingland (fagsjef)
Liv Mile (sekretær)
Thor Midteng (klassisk)
Helen Søby (landbruk permisjon)
Helene Bank (forbruk)

Tore Brænd (energi)

Fredrik Theisen (industri/avfall)
Sveinung Oftedal (sivilarbeider)
Hans Ivar Nesse (sivilarbeider)
Gunnar Album (sivilarbeider)

Barentshavutvalget:

Bente Aasjord (dagl.leder)
Heidi Angell (sekretær)

Regnskogfondet:

Lars Løvold (dagl.leder)

Ansatte på prosjekter

Knut Smedsvig (skoleprosjekt)
Jens Hjort (bussprosjekt)
Paal Sørensen (NSB-prosjekt)
Kirsti Hind Fagerlund (skipsavfall)
Olav Myrtholt (Miljøvennlig OL)

Landsstyret

Landsstyrets sammensetning 1990-1991:

Styreutvalget:

Ragnar Vik, leder
Karen Johanne Baalsrud, nestleder
Torbjørn Paule

Eirik Werner, Oslo og Akershus
Odd Arild Bugge, Møre og Romsdal

Anny Eriksen, Troms
Terje Øiesvold, Nordland
Anne Ulvik, Hedmark
Heidi Sørensen, Natur og Ungdom
Åshild Egerdal, sekr.repr.

Varamedlemmer i prioritert rekkefølge:

Stein Malkenes, Sogn og Fjordane
Ellen Birgitte Strømø, Oppland
Jens Halvorsrud, Finnmark
Sjur Stokke, Telemark
Roald Tobiassen, Troms
Bjørn Bore, Natur og Ungdom
Thor Midteng, sekr.repr

Landsstyrets sammensetning 1991-93:

Sentralstyret:

Arild Ådnem, leder
Karen Johanne Baalsrud, nestleder
Trygve Norman, styremedlem
Inger Spangen, styremedlem
Ragnar Vik, styremedlem
Stein Malkenes, fast møtende vara
Beate Fasting, vara

Østfold:

Tore Hoell, Anne Sagberg (vara)

Oslo og Akershus:

Karin O'Sullivan, Jens Gram (vara)

Hedmark:

Anne Ulvik, Torstein Hervland (vara)

Oppland:

Kåre Olerud, Knut Sterud (vara)

Telemark:

Synne Blomquist, Finn Helge Røe (vara)

Buskerud:

Anbjørn Høivik, Mari Kvakkstad (vara)

Vestfold:

Terje Gustafsson, Alexandra Hauge (vara)

Aust-Agder:

Stig Olsen, Per Damsgård (vara)

Vest-Agder:

Kai Haugen, Leif Hoven (vara)

Rogaland:

Anndi Lomeland Jacobsen, Tor Larsen (vara)

Hordaland:

Tone Larsen, Kurt Oddekalv (vara)

Sogn og Fjordane

Stein Malkenes, Erik Solheim (vara)

Møre og Romsdal:

Odd Arild Bugge, Britt Mordal (vara)

Sør-Trøndelag:

Solveig Bekken, John Eggen (vara)

Nord-Trøndelag:

Beate Fasting, Stein Arne Andreassen (vara)

Nordland:

Knut Sørgaard, Siv Heidi Ruud (vara)

Troms:

Roald Tobiassen, Randi Hasvold (vara)

Finnmark:

Oddveig Ø.Hansen, Bjørn H.Hansen (vara)

Natur og Ungdom

Heidi Sørensen, Åsne Berre Persen
Bjørn Bore, Nils Tore Skogland

Ansattes repr.:

Solveig Viste, Tore Brænd

Naturvernforbundets fylkes- og lokallag i 1991

Her følger et sammendrag av saker som endel av fylkes- og lokallagene ulike har arbeidet med det siste året.

OSLO OG AKERSHUS

Ski

Kritikkverdige forhold ved asfaltverket i Kråkstad (Oslo Asfalt A/S) og flystøy i tilknytning til småfly-trafikk på Søndre Ski gård.

Bærum

Kommentarer til arealplaner, arealinngrep og deltatt i utarbeidelsen av skjøtselplan for Stubberud skogpark. Deltatt i flere ryddeaksjoner og avholdt stands.

Lørenskog

Arbeidet med Losbydalen i forbindelse med landsskaps- og kulturminnevern. Restaurering av fløtningsdammen i Nordre Krokvann og uttalelser om kommuneplanen og andre reguleringsplaner.

Fet

Avfallsbehandlingen i kommunen, "Folkeaksjon mot hovedplan for riksvei 159", klassisk naturvern og uttalelser til kommuneplan og diverse reguleringsplaner.

Skedsmo

Arbeidet med å frede Kongerudområdet og planarbeidet for utbygging av Gardemoen til hovedflyplass, forbrukerrettet miljøvern og uttalelser til kommuneplanen og diverse reguleringsaker.

Nannestad og Gjerdrum

Hovedflyplass-saken med egen flyplassgruppe i laget. Avfalls-sortering, trafikk, skogdrift og uttalelser til kommuneplanen i Gjerdrum.

ØSTFOLD

Fredrikstad

Beskjeftiget seg med Trafikkplan 10 (TP 10), utvidelse av forbrenningsanlegg, Rolvsøyvegen og parkeringshus i sentrum.

Halden

Forbrenningsanlegg for spesialavfall, barskogsplan som fikk støtte av kommunestyret og høringsuttalelse i forbindelse med E-6 utbyggingen.

Sarpsborg

Beskjeftiget seg med Trafikkplan 10, samt skytebane og mudring.

TELEMARK

Fylkeslaget

Holdt foredrag og deltatt på messer og stands. Arbeidet med miljøpakke Grenland/TRIGGER-film og gitt uttalelser.

Bø

Konsentrert seg omsøppel, sykkel, friluftsliv og samferdsel.

HEDEMARK

Fylkeslaget

Arbeidet med Aksjon Redd Dovrefjell, avfallshåndtering, høringsuttalelser, verne- og fredningssaker.

Tynset

Hovedsaken har vært arbeidet med sentrumsnært våtmarksområde.

Hamar og Hedemarken

Arbeidet med Åkersvika, kommuneplanens arealdel, bygging av allianser med andre organisasjoner som f.eks. Vel-foreninger samt byvandring.

Stor-Elvdal

Jobbet med vern mot vegutbygging og elveforbygninger langs Glomma, villreinforvaltning, kildesortering og MIK.

Trysil

Beskjeftiget seg med anlegging av skogsbilveier, bru over Trysilelva og forskrifter om vern av vassdrag mot inngrep.

Folldal

Engasjert seg sterkt i saken angående Hjerkinns og Dovrefjell.

Elverum

Satset på Blekkulf-arbeid i 1991 med blant annet en teateroppsetning.

VEST-AGDER

Lista, Farsun og Lyngdalen

Opptatt av mudring i strandområdet og kloakkutslipp. I tillegg blir Lista aluminiumsverk fulgt opp.

AUST-AGDER

Fylkeslaget

Arbeidet med Tovdalsvassdraget, Årdalen naturreservat, barskogvern, Arendal smelteverk, sur nedbør, samferdsel og stands.

ROGALAND

Fylkeslaget

Beskjeftiget seg med Sørmarka-prosjektet, "Stopp motoren", "Grønt forbruk", "Ren by" og aksjon Hafrsfjord.

Suldal

Påbegynte et prosjekt med kildesortering i samarbeid med Natur og Ungdom.

Sauda

Gitt høringsuttalelser til skogbruksplan, Norsk sti og løypeplan og verneplan 4. Det ble arrangert åpent møte om utbyggingsplaner for vassdrag.

BUSKERUD

Fylkeslaget

Jobbet med diverse plansaker, samferdsel, vassdrag, vannforu-

rensning, barskog, EF/EØS og artsvern.

Lier

Uttalelse til kommuneplan for 1990 - 2000, og jobbet med forvaltning av verna områder, utarbeidet turhåndbok for Lier og arrangert turer.

Hemsedal

Kontakt med kommunen i forbindelse med forurensningsproblemer blant annet vann og avfall. Arrangert flere stands og gitt uttalelse til kommuneplan.

Ringerike

Arrangerte landsmøte og brukte noe tid på planlegging av dette. Høringsuttalelse om skyte/øvelsesfelt for forsvaret. Arbeidet med en avfallsplan og sendt egne radioprogrammer hver måned.

Nore og Ulvdal

Medarrangør ved en Blekkulf-forestilling og avholdt åpent møte om drikkevann. Uttalelser til kommunens miljø- og ressursplan og reiseliv- og aktivitetsplan.

Drammen

Jobbet med ulike løsninger for dobbeltsporet jernbane, og vært høringsinstans for trafikkplanen og NSB's planmelding.

Øvre Eiker

Høringsuttalelser til kommuneplanen. Skogsturer og juletrehogst med 150-200 deltakere.

Ål

Utdeling av miljøpris og avholdt stands, Blekkulf-show og Aksjon Grønn Jul.

Kongsberg

Jobbet med ulike verneplaner, blant annet vassdragsvern. Gitt veiledning i forbrukerspørsmål.

VESTFOLD

Fylkeslaget

Gitt diverse uttalelser, og jobbet med "Papirprosjektet", Ren

Oslofjord-prosjektet, samferdsel og verneplaner.

Larvik

Miljøproblemer i tilknytning til steinindustrien. Arrangert et folkmøte med 350 mennesker. Stands i samarbeid med Natur og Ungdom, og markedsført Blekkulf.

Borre

Arbeidet med kommuneplanens arealdel, Blekkulf og Miljø- og naturressursprogram for Borre kommune.

Tønsberg

Fire satsingsområder: Miljøbevisst samferdsel, forbruk og landbruk og Oslofjord-prosjekt.

Holmestrand

Deponeringen av industriavfall på Langøya, utbyggingen av E-18 og bruken av plast i landbruket. Årlig ryddeaksjon på øyene.

Sandefjord

Arbeidet mot Jotunfabrikken og blant annet foretatt sigevannanalyser og slamprøver. Uttalelser i forbindelse med ulike arealsaker.

OPPLAND

Fylkeslaget

Konsentrert seg om blant annet Hjerkinnsaken, vernesaker (barskogvern), avfall og Riksvei 4.

Land

Jobbet med barskogvern og har fått gjennomslag for vern av Dokka-deltaet. Utarbeidet et undervisningsopplegg for verna områder for barneskolen og satt ut fugletårn.

Gjøvik

Arbeidet med kildesortering i forbindelse med planleggingen av kommunal fylling. Aktiv i tilknytning til LO's miljødager.

Gran

Ryddet opp langs ei elv gjennom

Brandbu sentrum og vært engasjert i et natur- og kulturstiprosjekt. Kildesortering og samferdsel (veitbygging Gardemoen - Hønefoss).

Øystre Slidre

Opprydning på bilvrakingsplass og badeplasser, samt i samarbeid med barne- og ungdomsskole ryddet opp i en bekk.

Nord-Aurdal

Konsentrert seg om Valdresbanen, gang- og sykkelvei, barskogvern, kildesortering og snødeponering.

Lillehammer

Syslet med utbygging av villmarksområdet Grotmarka og veitbygging.

Vestre Toten

Arrangerte møte angående kildesortering, utdeling av miljøpris og en oppmerksomhet til kommunens miljøsvin. Jobbet med Hunselva.

Øyer

Jobbet aktivt med konsekvenser i forbindelse med turistutviklingen (OL - Hafjell), turstier i kulturlandskapet og Miljøheimervernet.

Sel

Arrangert stands der et av temaene var tomgangskjøring, og satt igang papirinnsamling i kommunen.

HORDALAND

Fylkeslaget

Vært aktiv innen samferdsel, klassisk naturvern, forbrukersaker, forurensning og Tsjernobyl.

Kvinnherad

Opptatt av klassisk naturvern (i forbindelse med Samla plan for vassdrag, Verneplan IV og Landsplan), oppdrettsnæringa og avfallsbehandlingen.

Austrheim

Aktiv medspiller i det kommunale planleggingsarbeidet og sett nærmere på oppdrett, klassisk

naturvern, Loran C-stasjon og spesialavfall.

Os

Arbeidet med avfall.

Kvam

Flerbruk av skog, havbruk og kollektivtrafikk.

Indre Hardanger

Jobbet med kommunens planarbeid, forurensning, forbrukersaker og kildesortering.

Bømlo

Konsentrert seg om oppdrettsanlegg, KS Skippersmolt A/S, oppstart av Natur og Ungdom og høringsuttalelser.

Stord

Arbeidet med Trekantsambandet, avfallshåndtering, Vannbruksplan for Ådlandsvassdraget og stands.

SOGN OG FJORDANE

Fylkeslaget

Konsentrert seg om kraftlinje, energipolitikk, Eklogittsaken, vassdragsvern, søppelhåndtering, våtmarksområde og samferdsel.

Gloppen

Syslet med kloakk, avfallsplasser og fuglevern områder.

Bremanger

Arbeidet med hjemmekompostering og kildesortering.

Eid

Stått bak en spørreundersøkelse vedrørende avfall, og jobbet med utslipp fra en møbelfabrikk samt avholdt stands.

Førde

Arbeidet med avfallshåndteringen i kommunen (kompostering og kildesortering).

Lærdal

Rydding av søppel langs veier, som er en årlig foreteelse.

Sogndal

Arbeidet med forurensning, samferdsel, avfall og arealplaner.

Vik

Holdt en presentasjonsstand og jobbet med planlegging og gjennomføring av Coast Watch. "Fødselhjelp" til Blekkulf.

MØRE OG ROMSDAL

Fylkeslaget

Arbeidet med Miljø-NM på ski, ilandføring av gass, avfallsplan, Molde som øko-bykommune, Steinsvik laks, verneplan IV og reguleringssaker.

Ålesund

Utarbeidelse av en alternativ avfallsplan for Ålesund, og arrangerte en rekke åpne møter og turer.

Rauma

Jobbet med vern av Rauma/Ulvåa, rotenon og forurensning.

Kristiansund/Frei

Syslet med miljøstasjon for småbåteiere, karlegging av fugleliv og vernesaker.

Ørsta/Volda

Arbeidet med paddeaksjon og avfall.

Sykkylven

Konsentrert seg om kildesortering og industriavfall.

Haram

Samarbeid med Miljøheimet.

Molde

Sett nærmere på avfallsplan for Molde, sentrumsplan og avholdt studiesirkel.

Sunnal

Beskjeftiget seg med våtmarksområdet på Håsøran, Hjerkin og industriforurensning.

Surnadal

Syslet med kloakk, kildesortering og arrangert turer.

SØR-TRØNDELAG

Røros

Arrangør av miljødagene som bestod av et omfattende program. Jobbet med avfallssortering, gågate/bilfritt sentrum, turisme og naturvern.

NORD-TRØNDELAG

Levanger

Konsentrert seg om barskogvern og kildesortering.

Ytre Namdal

Arbeidet med ilandføring av gass, gasskraftverk og slamfylling på

Lauvøya. Gjennomført en spørreundersøkelse angående papir-innsamling.

Inderøy

Miljøhøring for kommunen som omhandler blant annet papirhåndtering, avfall, kloakk, trafikk, ENØK osv.

Steinkjer

Syslet hovedsaklig med avfall og kildesortering.

Verdal

Avløpsordninger i kommunen (reguleringssaker etc.) og natursti.

Stjørdal

Engasjert i tradisjonell naturvernsaker og fulgt opp utbyggingen av Værnes og vedtak om ny E-6 trasé.

NORDLAND

Fylkeslaget

Arbeidet med blant annet snøscooter og motorferdsel i utmark, vassdragsvern og gitt diverse uttalelser.

Sortland

Aksjonert mot tungtrafikk gjennom boligfelt og sammen med 6. klassinger sett nærmere på tomgangskjøring.

Sør-Helgeland

Gitt uttalelser i forbindelse med

turistprosjekt i Sømna og vassdrag i det aktuelle området.

Rana

Engasjert seg mot liberalisering av snøscooter-kjøring og jobbet for opprenskning av Koksverktomta Arbeidet opp mot Rana metall som stadig har utsatt oppfyllelse av SO₂-krav.

Narvik

Arbeidet med Nikkel & Olivin, der laget har deltatt i aksjoner, folkemøter og møter med kommune og bedrift. I tillegg beskjeftiget seg med kompostaksjon og regulering av snøscooterbruk.

Gildeskål

Arbeidet med Skeineshaugen boligfelt, der det er gitt flere uttalelser. Andresaker er kraftlinje over Sundfjordsfjellene og "Samlet plan for vassdrag" (Skaugvoll elva og Storvatnet/Reinskar).

TROMS

Fylkeslaget

Vært aktiv innen valgkampen, samferdsel, avfallsbehandling, energi, forsvaret, verneområder og ressurser i havet.

Harstad

Deltatt med stands på

villmarksmessen og avviklet sin årlige urtetur på Trondenes.

Tromsø

Fungert som høringsinstans i en rekke saker, blant annet utbyggingen av Tromsø lufthavn, Samordnet transportplan og pumpestasjoner for kloakk. Markert seg på stands og deltatt i aksjoner som PVC-frie dagligvarebutikker og Bilfri By.

Bardu

Uttalt seg om kommunedelplan for Setermoen og tatt initiativet til en fuglevaktordning.

Målselv

Deltatt i diskusjonsprogrammer i nærradio og vært høringsinstans i ulike natur- og miljøvernsaker, blant annet forlengelse av isfiskeløypene. Jobbet med avfallshåndtering og informert om hjemmekompostering. Avholdt verve- og informasjonsstands.

FINNMARK

Fylkeslaget

Beskjeftiget seg med Miljøheimevernet, reindriftsforvaltning, fiskeriforvaltning, motorisert ferdsel i utmark, forurensning fra Russland og olje- og gassvirksomheten utenfor Finnmark.

Vadsø

Arbeidet med loddefiske, oljevirkosomheten i Barentshavet, søppelhåndtering, motorisert ferdsel i utmark og forbrukerrettet miljøvern.

Hammerfest

Hjelp til oppstart av Natur og Ungdom-lag og skolering innenfor spørsmålet om reindrift og beite på Kvaløya. Registrering av industriavfall på Kvaløya og Hammerfest sykehus' forbrenningsovn.

Sør-Varanger

Aktiv på områder som klassisk naturvern, vassdragsregulering, snøscooterbruk og luftforurensning.

